Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

46-йил чиқиши
№ 290 (12.944).
16 ДЕКАБРЬ 1964 йил ЧОРШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ҲИНДИСТОН КОМПАРТИЯСИ VII СЪЕЗДИГА ТАБРИГИ

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Ҳиндистон Коммунистик партиясининг VII съездига табрикнома юборди.

Табрикномада бундай дейилади: Ишчилар синфининг ва барча меҳнаткашларнинг илғор отряди бўлган Ҳиндистон Коммунистик партияси империализм ва мустамлакачиликка қарши, мамлакатнинг тўла миллий мустақиллиги учун, меҳнаткаш халқнинг ҳаётий манфаатлари ва демократик ҳуқуқлари учун мардона кураш олиб борди ва олиб бормоқда.

Табрикномада таъкидлаб ўтиладики, ҳинд халқининг социалистик истиқболи учун курашаётган Ҳиндистон Коммунистик партияси мамлакатдаги ишчилар ва деҳқонларнинг, барча демократик кучларнинг орзу ва умидларини ифода этиб, уларнинг иззат-ҳурмати ва ишончига сазовор бўлмоқда, Ҳиндистон Коммунистик партияси коммунистик жамият қураётган совет халқи билан Ҳиндистон халқининг дўстлигини мустаҳкамлаш ишида катта роль ўйнамоқда.

Коммунистик ва ишчи партияларнинг 1957 ва 1960 йиллардаги кенгашларида қабул қилинган Декларация ҳамда Баёнот асосида халқаро коммунистик ҳаракатнинг бирлиги ва жипслиги учун, бу ҳаракатнинг бош йўли учун курашда Ҳиндистон Коммунистик партияси сарфлаётган ғайратга Совет Иттифоқи Коммунистик партияси юксак баҳо беради.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Ҳиндистон коммунистларининг ўз сафларини жипслаштиришлари ва бирлаштиришларини, реакцияга қарши ва империализмнинг кирдикорларига қарши, ишчилар синфининг, барча меҳнаткашларнинг манфаатлари учун, тинчлик, демократия ва социализм учун курашда янги муваффақиятларга эришувларини астойдил тилайди.

ЧОРВАЧИЛИКДА МУҲИМ ДАВР

Қишлоқ хўжалигининг муҳим тармоғи бўлган чорвачиликни ривожлантириш, мол туёғини кўпайтириш, унинг маҳсулдорлигини тўхтовсиз ошира бориш мамлакатимиз экономикасини тағин ҳам юксалтиришда, совет халқи моддий-маиший эҳтиёжларини тўла равишда қондиришда муҳим аҳамиятга эгадир. СССР Олий Советининг бешинчи сессиясида мамлакат қишлоқ хўжалиги, айниқса чорвачиликни ривожлантиришга катта аҳамият берилди. КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати чорвачиликнинг қолоқлигидан ташвишланиб, уни тезроқ юксалтириш чораларини кўрмоқдалар.

Партия ва ҳукумат совхоз ва колхозларда жамоат ишлаб чиқаришини ривожлантиришга биринчи даражали аҳамият бериб, айни маҳалда колхозчилар, ишчи ва хизматчиларнинг шахсий ёрдамчи хўжалигига нисбатан илгари жорий этилган айрим асоссиз тадбирларни, жумладан мол боқаетган кишилардан олинадиган солиқни бекор қилишни зарур деб топдилар, мол боқувчиларга концентрат емлар сотиш тўғрисида қарор қабул қилдилар. Шунингдек, сутни харид қилиш давлат нархлари оширилди.

Бу тадбирлар чорвадорларга қилинаётган катта ғамхўрликни ифодалайди. Партия ва ҳукумат қарорлари муносабати билан чорвачиликни эндиликда ривожлантириш учун катта имкониятлар яратилади, мол туёғини кўпайтириш, унинг маҳсулдорлигини оширишнинг резервлари вужудга келади. Эндиги вазифа хўжаликлардаги мавжуд чорва молларини яхши боқиш ва асрашдан, унинг туёғини кўпайтиришдан, шу йўл билан маҳсулот етиштириш даражасини кескин оширишдан иборатдир.

Чорвадорларимиз ҳозир энг масъулиятли даврга кирдилар. Мол қишлови чорвачиликда ва чорвадорлар ҳаётида муҳим давр ҳисобланади. Бу даврда чорвадорлар катта синовдан ўтадилар. Қишловдан молларни хатарсиз олиб чиққан хўжаликлар чорвачилик истиқболини кўтаришда муҳим босқични ўтган бўладилар. Республикамиздаги илғор хўжаликлар чорва қишловига яхши тайёргарлик билан келдилар. Қашқадарё областидаги «Узбекистон» совхози, «Қорақум» ва «Нишон» давлат наслчилик заводларининг коллективлари қўйлар учун икки қишга етадиган ем-хашак жамғардилар, қишки қўраларни барвақт тайёрладилар. Чўпон-чўлиқлар иссиқ кийимлар, ҳар қандай шароитда бўлса ҳам озиқ-овқат билан тўла таъминланганлар. Бу хўжаликларда қишловни хатарсиз ўтказишга барчанинг энг муҳим ва масъулиятли вазифаси деб қаралади. Бошқа кўпгина колхоз ва совхозлар ҳам мол қишловини яхши ўтказиш мақсадида барча зарур тадбирларни амалга оширмоқдалар.

Утган йили қишловга яхши тайёргарлик кўрмасдан кириш натижасида республикамиз хўжаликларида молларнинг хашаксиз қолиб, ҳаддан ташқари ориқлаб кетиш ва нобуд бўлиш ҳоллари рўй берди. Афсуски, бу йил ҳам анчагина жойларда ана шу жиддий камчилик яна такрорланмоқда. Қиш кириб совуқ тушгунга қадар жуда кўп хўжаликларда молхона ва қўраларнинг тайёрланмаганлиги, ем-хашакнинг қишлов жойларига етказиб берилмаганлиги ана шундан далолат беради. Республикада 86 минг бош мол сиғадиган молхона қурилиши керак бўлса, ҳозиргача унинг учдан бири ҳам битказилган эмас. Бузоқхоналар қуриш ҳам шу аҳволда. Қўйлар учун салкам 400 минг бош мол сиғадиган қўра қуриш лозим бўлгани ҳолда шу кунгача бу топшириқнинг тўртдан бири ҳам бажарилгани йўқ. Энг йирик чорвадор область бўлган Бухоро, Қашқадарё ва Сурхондарёда жуда кўп колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари бу соҳада ҳаддан ташқари бепарволик ва масъулиятсизлик кўрсатмоқдалар. Бу областларда қиш учун етарли ем-хашак тайёрланмагани устига уни қишлов жойларига ташиб етказишда ниҳоятда сусткашлик қилинмоқда.

Жамоат чорвасини ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш учун кураш ҳозирги даврда партия ва ҳукуматимиз томонидан қўйилган энг муҳим вазифа экан, бу вазифани муваффақиятли адо этиш учун аввало мол қишловини намунали ўтказиш барча чорвадорларнинг, раҳбар ходимлар ва мутахассисларнинг диққат марказида бўлмоғи зарур. Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари мол қишловига биринчи даражали иш деб қарашлари, жойларда мол қишловининг қандай ўтказилаётгани устидан оператив ва конкрет раҳбарликни кучайтиришлари лозим. Даставвал, ҳар бир колхоз ва совхозда молхона ва қўралар етарли равишда тайёрланиши, яроқсизлари тартибга солиниши керак. Барча қўраларга қиш учун етарли миқдорда ем-хашак етказиб берилиши учун колхоз раислари, совхоз директорлари шахсан жавобгар бўлишлари зарур.

Қишда молларни боқиш жуда мураккаб иш. Нимжон, ориқ қўйларни ва бўғоз совлиқларни алоҳида боқиш, уларга қўшимча концентрат емлар беришни унутмаслик керак. Совуқ қаттиқ бўлган пайтларда молларни бир неча кун қўрада боқишга тўғри келади. Ана шундай пайтларда мўлжалдагидан ортиқроқ ем-хашак талаб этилади. Хўжалик раҳбарлари ғафлатда қолмаслик учун ҳар бир қишлов пунктига резерв ем-хашаклар етказиб бериш чораларини кўришлари лозим.

Чўпон-чўлиқларга, молбоқарларга ғамхўрлик қилиш, уларга маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш чорва қишловини намунали ўтказишнинг энг муҳим шартларидан биридир. Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари чўпон ва молбоқарлар аҳволидан доим хабардор бўлиб туришлари, уларни иссиқ кийимлар билан, узоқ яйловлардагиларни эса етарли озиқ-овқат билан узлуксиз таъминлаб туриш чораларини кўришлари керак. Коммунистлар қишлов жойларига ем-хашак етказиб бериш, қўраларни тартибга келтириш ишларини ўз қўлларига олмоқлари лозим.

Коммунизм қураётган совет халқининг моддий фаровонлигини ошириш чорвачилик маҳсулотларини мўл-кўл етиштиришга, чорвачиликнинг истиқболига ҳам кўп жиҳатдан боғлиқдир. Республикамизда чорвачиликнинг бундан буёнги ривожланишини таъминлаш учун эса шу кеча-кундузда мол қишловининг муваффақиятли ўтказилиши юзасидан барча зарур чора ва тадбирларни кўрайлик. Катта-кичик барча молларнинг биттасини ҳам нобуд қилмай қишдан соғлом ва семиз олиб чиқишга эришайлик.

АНДИЖОН районидаги «Коммуна» колхози пахтакорлари 1840 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил олдилар. Улар келгуси йилда 32 центнердан пахта етиштиришни мўлжаллаб, мўл ҳосилга мустаҳкам замин яратмоқдалар. Суратда: (чапдан) колхознинг бош агрономи Я. Абдураҳимов, колхоз раиси М. Эгамбердиев ва бригадир И. Исоқов ўртоқлар шудгор сифатини текширмоқдалар.

С. Безносов фотоси.

ЧЎЛҚУВАРЛАР ТАРАДДУДИ

ДАМКЎЛ. Марказий Фарғона ерларида иш қизғин. Юбилей йилида пахтадан юқори ҳосил етиштириб, тоғ-тоғ хирмон кўтарган чўлқуварлар янги йил ҳосили тараддудида. Ерларнинг бағрини тилиб, шудгор қилаётган, янги ер очаётган, пол олаётган тракторларнинг гуруллаши кеча-кундуз тинмайди. Пахтакорлар шўр ювишнинг авжи палласи эканини яхши англаб, далаларга сув таращяпти.

«Коммунизм» колхози азаматлари келгуси йилда ҳосилдорликни 20 центнерга етказишмоқчи. 1965 йил ҳосилига тайёргарлик йиғим-терим билан бир вақтда бошланди. Натижада колхоз шудгорлашни Задарё бошқармасида биринчи бўлиб тамомлади.

Колхозчилар Марказий Фарғона ерларидан 45 гектарини ўзлаштиришяпти. Янги очилган ерларнинг шўрини ювишга киришилди.

Задарё райони хўжаликларида шу кеча-кундузда 120 га яқин ҳайдов трактори ишлаб турибди. Кунига 600-650 гектар ер сифатли шудгор қилиняпти. Шўр ювиш ҳам уюшқоқлик билан бошлаб юборилди. Кунига 29-30 механизм билан пол олиниб, ерлар шўр ювишга тайёрлаб берилмоқда.

Б. ҚАЮМОВ,
И. НАРЗУЛЛАЕВ.

● ● ● ● ●

ҚУВОНЧЛИ телеграммалар

ИШТИХОН, («Совет Узбекистони» мухбири). Иштихон бошқармаси хўжаликлари гўшт сотиш йиллик планини муддатидан олдин ошириб бажардилар. Давлатга пландаги 11 минг 20 центнер ўрнига 11 минг 30 центнер гўшт сотилди.

Бу муваффақиятга Киров номли, Навоий номли, Фрунзе номли, Охунбобоев номли колхозлар катта ҳисса қўшдилар. «Иттифоқ» колхозининг чорвадорлари давлатга 1240 центнер гўшт етказиб бердилар.

●

Каттақўрғон шаҳар саноат корхоналари коллективлари ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 500 минг сўмлик кўп маҳсулот ишлаб чиқардилар. Нон комбинатининг А. Йўлдошева бошқараётган кондитер цехи азаматлари корхонада биринчи бўлиб йиллик планни бажардилар. Улар йил охиригача яна 50 тонна кондитер маҳсулотлари тайёрлаш юзасидан олган мажбуриятларини бажариш учун басма-басига меҳнат қилишмоқда.

Р. САТТОРОВ.

ИЛҒОР ТАЖРИБА МИНБАРИ

ИНТЕНСИВЛАШ САМАРАСИ

Колхозимиз аъзолари кўп йиллардан буён доғда қолиб келардилар. Чунки план бажарилмай, давлатдан қарздор бўлиб қолардик. Қолоқлик сабабларини синчиклаб ўргандик.

Хўжалигимизда кам ҳосилли бригадалар билан бирга юқори ҳосилли бригадалар ҳам бор. Илғор бригадаларнинг аъзолари ҳосилни барвақт териб олиб, пахта майдонини кузда сифатли шудгорлашар, қишда яхоб бериб, тупроқда кўп нам тўплашар, эрта баҳорда ерни яхшилаб текислаб чигит экишарди. Натижада уруғ бир текис униб чиқар ва кўчат текис бўларди.

Бошқа бригадаларда эса бундай қилинмасди. Улар ерни кузда шудгор қилиш ва эрта баҳорда текислашга етарли аҳамият беришмасди. Оқибатда, биринчидан, кўчат ола бўлиб қоларди. Иккинчидан, ғўза парваришини сифатли ўтказиш ва терим машиналаридан тўла фойдаланиш имконияти бўлмасди. Қарабсизки, ҳосил кам, унинг таннархи қиммат бўларди.

Аммо шуни эътироф этиш керакки, колхозда ер текислаш техникаси етишмасди. Правление ва партия ташкилоти мавжуд учта бульдозерни баҳорда асосан юқори ҳосилли бригадаларга берардилар-у, кам ҳосилли бригадаларни назар-писанд қилмасдилар. Бизнинг шароитимизда эса ерни текислаш биринчи даражали аҳамиятга эга.

Буни эътиборга олиб, иккита янги бульдозер сотиб олдик. Мавжуд учта эски бульдозерни ремонт қилдик. Шундай қилиб, минг гектардан ортиқ пахта ери яхшилаб текисланди. Карталар яхлитлаштирилди. Ортиқча йўллар ва ариқлар йўқотилди. Шу ҳисобга пахта майдони 137 гектар кенгайди.

Барча бригадаларда минерал ва маҳаллий ўғитлардан фойдаланишда қаттиқ тартиб ўрнатилди. Илгари биронта бригадада ҳам ўғит сақлайдиган жой йўқ эди. Давлатдан олинган ўғит қаер тўғри келса ўша ерга тўкиб кетилаверарди. Оқибатда унинг бир қисми нобуд бўлар ва сифати бузиларди. Бунга чек қўйилди. Ўғит ҳосилнинг калити эканлиги пахтакорларга яхшилаб тушунтирилди.

Бу тадбирлар яхши натижа берди. Агар 1962 йили гектаридан 17,2 центнердан ҳосил олинган бўлса, бу йил ҳосилдорлик 29 центнерга етди.

Айрим бригадаларда ҳосил жуда мўл бўлди. Республикада хизмат кўрсатган пахтакор Абдулла Туробов бошлиқ бригада пахтакорлари 113 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 44 центнердан ҳосил кўтардилар. Ф. Қувонов, Э. Давронов, У. Эгамбердиев ўртоқлар бошлиқ бригадаларда эса ҳар гектар ердан 32-35 центнердан ҳосил олинди. Илгари қолоқ ва кам ҳосилли ҳисобланган, колхозни орқага тортиб келаётган Боймурод Бозоров, Қаҳҳор Қиличев, Темир Расулов ўртоқлар бошлиқ ва бошқа бригадаларда ҳосилдорлик 1962 йилдагига нисбатан икки баравар ошди.

Бу йил пахта таннархини арзонлаштиришда ҳам тузук натижаларга эришдик. Чунки асосий майдонлардаги экин икки томонлама парвариш қилинди, қўл меҳнати кам сарфланди. Бундан ташқари, бу йил пландаги 800 ўрнига 1400 тонна пахта машиналарда териб олинди. Бу, пахтанинг таннархини камайтиришга катта таъсир кўрсатди. Интенсивлаш ана шундай яхши самара берди.

Пахтакорларимиз келгуси йили ҳосилдорликни янада ошириш, ҳар гектар ердан камида 30 центнердан пахта олишни мўлжаллашмоқда. Тайёргарлик ҳам шунга яраша бўляпти. Шу кеча-кундузда далада 70 чопиқ ва 21 ҳайдов трактори ишлаб турибди. Дала ғўзапоядан тозаланиб, ер чуқур ва сифатли шудгор қилиняпти. Ҳайдаш олдидан ерга етарли миқдорда минерал ва маҳаллий ўғит солиняпти.

Механизаторларга яхши шароит яратиб берилган. Улар иссиқ кийим-бош билан таъминланган. Ҳар куни улар учун далада икки марта иссиқ овқат тайёрланяпти. Аванс ҳар ўн кунда бериб борилади. Бу, келгуси йил мўл ҳосилига пухта замин яратиш, ер ҳайдаш суръатини тезлатишда катта роль ўйнаяпти.

Биз шудгорлашни кечи билан 25 декабрда тугаллаймиз. Айни вақтда ернинг шўрини ювиб ва яхоб бериб, нам тўплаш, ариқ-зовурларни тартибга келтириш, ўғит тўплаш тадбирларини ҳам кўнгилдагидек амалга оширамиз.

И. ТУРОБОВ,
Нарпай бошқармасидаги «Иттифоқ» колхозининг раиси.

МЎЛ-КЎЛЧИЛИК ФАБРИКАСИДА

Бу йил Фарғона паррандачилик фабрикаси коллективи учун ажойиб муваффақиятлар йили бўлди. Давлатга 1 миллион 600 минг дона тухум ва 350 центнер парранда гўшти топшириб, ўз мажбуриятларини тўққиз ойдаёқ бажариб қўйган паррандачилар ҳозир ҳам маҳсулот етиштириш ва давлатга топширишни бўшаштирганлари йўқ.

Парранда боқишда илғор тажрибаларнинг муваффақиятли қўлланилиши яхши натижалар беряпти. Шунинг учун ҳам ҳозиргача мажбуриятга қўшимча 350 минг дона тухум ва 150 центнер парранда гўшти топширилди.

Фабрика коллективи паррандачиликдаги ишларни механизациялаштириш тадбирларини кўрмоқда. Яқинда паррандахоналардан бирига кўплаб товуқбоқарнинг ўрнини босадиган ажойиб машина ўрнатилди. Бу машина юқори вольтли электр линиясидан қувват олиб, яқин кунларда ишлай бошлайди.

О. ҲАКИМОВ.

СОВЕТ ПАРЛАМЕНТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ГРЕЦИЯГА ЖЎНАБ КЕТДИ

МОСКВА, 15 декабрь. (ТАСС). СССР Олий Советининг депутати, ВЦСПС раиси В. В. Гришин бошлиқ СССР Олий Совети делегацияси бугун Москвадан Афинага жўнаб кетди. Делегация Грецияга Греция парламентининг таклифига биноан, жавоб визити билан бормоқда.

ЮКСАК МАРРАНИ КЎЗЛАБ

Қорақалпоғистон Автоном республикасига бориб қолгудек бўлсангиз миришкор деҳқонлар ҳақида гап юритилганда, даставвал, кекса пахтакор Шомурод отанинг номини ҳурмат билан тилга олишади.

Биз кекса пахтакор билан суҳбатлашиш мақсадида, Чимбой районидаги «Кенес» совхозига йўл олдик. Звено аъзолари ҳосилнинг сўнгги граммларини йиғиштириб олар, ғўзапоя юлиш машиналари эса далада сузиб юрарди. Ҳосили батамом териб олинган ва ғўзапоядан тозаланган майдонлар эса пешма-пеш шудгор қилиняпти. Тракторлар овози бир лаҳза ҳам тинмайди. Плуг ерни 35 сантиметрдан ҳам чуқурроқ ағдариб боряпти.

Звенода дала ишларининг кўнгилдагидек уюштирилганлигидан ниҳоятда мамнун бўлдик. Шу ерда Шомурод ота билан суҳбатлашиб олдик.

— Пахтадан мўл ҳосил етиштиришнинг ҳеч қандай сири йўқ. — деди Шомурод ота кенг даладан кўз узолмай. — Фақат ерни кўнгилдагидек ишлай билиш керак. Кузда қанча чуқур қилиб ҳайдасанг, ерни минерал ва маҳаллий ўғитларга қанчалик тўйдирсанг, яхоб сувини кўллатиб берсанг, ҳосил шунча ошади. Ер семиради, ҳосилини аямайди. Биз ўтган йили ҳам худди шундай қилгандек, 40 гектар еримизни кузда чуқур шудгорлаб, ўғитга тўйдирган эдик. Натижада ҳосилимиз ҳам баракали бўлди.

— Бу йил гектаридан қанчадан пахта топширдингиз?

— Гектаридан 62 центнердан хирмон кўтардик. Ҳали даламизда оз-моз пахта бор. Уни ҳам тезроқ саранжомлаб олиб, давлатга топширамиз. Тағин гектаридан 1 центнердан ҳосил оламиз, деб турибмиз.

Автоном республика шароитида ҳар гектар ердан 62 центнердан пахта олиш ҳазилакам иш эмас. Шомурод ота ҳаммадан кўп ҳосил етиштиргани учун ҳам унинг довруғи Автоном республика бўйлаб кенг тарқалган.

Шомурод ота Мусаев ҳозир етмиш уч ёшнинг устида. Лекин у ҳали бардам. Пахта ишқида ёнган Шомурод ота пенсияга чиқиб, бекор ётишни ўзига эп кўрмади.

Отахон бир неча йиллардан буён шу совхоздаги пахтачилик звеносига бошчилик қилади. Звено аъзолари билан ёнма-ён туриб ишлайди, ерни севади, ардоқлайди. Ҳар бир ниҳолни қалб ҳарорати билан парвариш қилади. Шунга кўра у пахтадан муттасил мўл ҳосил етиштириб келмоқда.

Шомурод ота звеноси келгуси йил мўл ҳосилига ҳам яхши замин ҳозирламоқда. Экин майдонларини шудгорлаш тугалланай деб қолди. Ҳа, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Қорақалпоғистон машъали Шомурод ота Мусаев келгуси йили 70 центнерлик маррани кўзлаб меҳнат қиляпти.

Я. МИРЗАЕВ.

МЕҲНАТИНГ — ЗЕБУ ЗИЙНАТИНГ

ЯХШИ НОМ ҚОЛСИН

Жалил корхонага дастлаб дастёр-ишчи бўлиб келган. Тўрт ой ўтар-ўтмас прессловчига ёрдамчи қилиб тайинлашди. Жалилнинг вазифаси—симларга резина қоплаш. Цех мастери Холиқов Жалилни корхонага келган дастлабки кунданоқ кузатиб юрар эди. Серғайратлиги ва касб ўрганишга иштиёқмандлигидан дастлаб хабардор бўлган ҳам, прессловчига ёрдамчиликка таклиф қилган ҳам шу мастер.

Сифат бўйича контролёр Отажонов кунлардан бирида мастерга рўпара келганда: «Танлаган йигитчангиз ишни кўнгилдагидек адо этолмаяпти. Ҳар сафар маҳсулот диаметри чатоқ чиқяпти, деб қолди.

— Қанча фарқ қиляпти? — қизиқди мастер.

— Уртача 7-8 процентни ташкил қилади.

Мастер ўйлаб қолди. Чунки Жалилнинг айби билан анчагина сим брак бўлган эди. Ҳафсаласизликми, дангасаликми, ишга кўнгилсиз муносабатда бўлишми бунинг сабаби? Мастер бирдам холис фикр юритгач, бу ишда ёш ишчига айб қўйиб бўлмайди, деган қарорга келди. Жалилнинг қандай ишлаётгани билан бориб танишди. У симга эндигина материал ўраётган экан. Мастер унинг ишига бир оз разм солиб тургач, бу таҳлитда сим ўралса иш пачава бўлишини айтди. Урай бошлаган кабелларини йиғиштириб, бошқа жойга қўйди.

Жалил қип-қизариб кетган, мастерга нима дейишини билмас, ундан ниманидир кутарди. Холиқов ёш ишчининг чеҳрасидаги бу ўзгаришни дарҳол фаҳмлади. Симга ўраладиган материални кесди. Сўнгра бир неча метр кабелга резина қоплаб кўрсатди.

— Нега кетма-кет сифатсиз маҳсулот чиқаряпсан, маҳсулотнинг диаметрига эътибор бермаяпсан? — сўради.

Мастернинг бу саволига Жалил сукут сақлаш билан жавоб қилди.

Сирасини айтганда, бу Холиқовнинг Жалилга биринчи ғамхўрлиги эмас эди. У ишлаб чиқариш технологиясини эндигина ўрганаётган ишчига доимий ёрдам кўрсатиб борди. Машинадан фойдаланишнинг сирларини билиб олишда, ускуналарни ремонт қилишда устоз бўлди. Бора-бора Жалил корхонага ўрганиб кетди. Атрофдагиларнинг ҳаммаси оғаини, опа-сингил эканига қаноат ҳосил қилди. Нормасини орттириб бажарадиган бўлиб қолди.

Жалил смена тугагандан сўнг корхона дарвозасидан чиқиб келаркан, Холиқовга дуч келди.

— Мастер бўлиб ишлайсанми?

— Мастер бўлиб, — ҳайрон бўлди Жалил.

— Менинг ўрнимга. Бошқа цехга ўтмоқчиман...

Анча мулоҳазалардан кейин Жалил рози бўлди. Аммо қандай қилиб ишлашига ҳали ўзи тўла ишонч ҳосил қилмаган эди. Уни мастерлар тайёрлаш курсига юборишди. Билим олди, малакаси ошди. Ўзини ишлаб чиқаришда синаб кўрмоқчи бўлди. Холиқовдан сира ажралмади.

Ёш мастер кўпгина қийинчиликларга дуч келди. Холиқов ҳамма вақт унга маслаҳат бериб борди. Ўзи ҳам бирор фикрни мустақил ҳал эта олмаса, Холиқовдан маслаҳат сўрайдиган бўлиб қолди. Мана энди Жалил Розиқов «Ташкенткабель» заводининг ташаббускор ва ишчан мастерларидан бири. Кўплар ундан маслаҳат сўрашади. У эса билганларини сира аямайди. Янги ишга келган ёшларга алоҳида эътибор қилади. Ўзининг касб ўрганишда бошидан кечирганларини сира унутмайди.

«Кишидан яхши ном қолсин» дейди икки гапнинг бирида ва ўзи ҳам шунга амал қилади. Мастер бўлганидан буён кўплаб ёшларга ҳунар ўргатди, ўнлаб малакали ишчиларни мастер қилиб тайёрлади. Армия сафидан янги қайтган Василий Борисов икки йил пропуска бюросида бошлиқ бўлиб ишлагач, касб — ҳунар ўрганишга аҳд қилган. Уни Розиқовга бириктириб қўйишди. Ёши анчага бориб қолган кишига ҳунар ўргатиш анча қийин бўлар экан. Ҳозир В. Борисов ҳам Жалил Розиқовдан миннатдор бўлиб юрибди. У ҳам мастер.

Шу кеча-кундузда ёш йигитча —Раҳмон Нуъмонов Жалилдан маслаҳат сўрагани сўраган. У ҳам заводга келиши билан Жалилга шогирд тушган. Тошкент электромеханика техникумини тамомлаган Раҳмон Нуъмонов агрегатни жуда яхши ўзлаштириб олди. Ҳозир старший агрегатчи бўлиб ишламоқда. Жалил ўз билганларини ва бой тажрибасини ундан аямаяпти. Раҳмон ҳам яхши мастер бўлиб етишишига унинг ишончи комил.

Кабелчилар даврасида ўз малакасини ошириб бораётган, оддий ишчидан ишлаб чиқариш командирлари даражасига кўтарилаётган кишилар жуда кўп. Бунга корхонадаги ҳар бир кишининг бир-бирига устоз ва бир-бирига шогирдлиги натижасида эришиляпти. Улар кишидан яхши ном қолсин, шогирдларимиз кўпаяверсин, ўринбосарларимиз ўзимиздан ҳам малакали бўлсин деган умиддалар. Корхона етти йиллик маррасини муддатидан илгари эгаллади, Ҳозир 1966 йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқарилаётир. Бунда жонкуяр мастерларнинг муносиб ҳиссаси бор.

Г. СВЕНОВ.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИНИНГ АРТИСТИ Н. РАҲИМОВГА СССР ХАЛҚ АРТИСТИ ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Совет театр санъатини ривожлантиришдаги катта хизматлари учун Ҳамза номли ўзбек давлат академик драма театрининг артисти **Наби Раҳимовга СССР халқ артисти** фахрий унвони берилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
А. МИКОЯН.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1964 йил 15 декабрь.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

ПАРТКОМ ВА ГАЗЕТА

Косон бошқармаси партия комитетининг органи — **«Шарқ юлдузи»** газетаси ўзининг шу йилги сонларидан бирида «Жанговар ва ўткир қурол» деган сарлавҳа остида бош мақола босди. Унда совет матбуотининг коммунистик қурилишдаги муҳим роли ҳақида жуда кўп баландпарвоз гаплар айтилган. Шуниси қизиқки, бош мақолада «Шарқ юлдузи» газетаси ўзини ҳам мақтаб ўтишни унутмади. «Ҳаётнинг нуқул ичида нашр қилинаётган бу газета (яъни —«Шарқ юлдузи», ред).— деб зикр қилинади унда,— бошқарма партия ташкилоти олдида турган хўжалик, партиявий-ташкилий, партиявий-сиёсий ишларни бажаришда партия комитетига ўзининг салмоқли меҳнатини кўрсатиб келмоқда».

Хўш, бошқарма газетаси район меҳнаткашлари зиммасидаги, партия ташкилотлари олдида турган улкан вазифаларни бажаришда ҳақиқатан ҳам олдинги маррада турнб «салмоқли меҳнат» қиляптими, «ҳаётнинг нуқул ичида»ги масалаларни акс эттиряптими? Афсуски, газетанинг ўтган ўн ой ичида чиққан саҳифаларини варақлаб, ишга деярли фойдаси тегмайдиган, апил-тапил ёзилган материалларни ўқиб таажжубланасан, киши. Ишлаб чиқаришга, бошқарма ҳаётига алоқадор **муҳим масалалар** кўтарилмаган.

Редакция коллективи фаолиятидаги асосий камчиликлардан бири шуки, газетада чиққан материалларнинг таъсирчанлиги учун курашилмайди, изчиллик йўқ. Масалан, «Шарқ юлдузи»нинг 11 сентябрь сонида бошқармадаги «Косон» совхози коллективининг пахта йиғим-теримини уюшқоқлик билан ўтказиш ҳақида бошқарма пахтакорларига мурожаати босилди. Унда кўпгина фойдали мулоҳазалар бор. Бироқ, косонликлар ташаббуси бошқармадаги бошқа хўжаликларда қандай қувватланди? Бу ҳақда газета кейинча лом-мим демади. Шунингдек, «Қорақум» давлат наслчилик заводи чорвадорларининг икки йилга етадиган ем-хашак жамғариб қўйиш ҳақидаги ажойиб ташаббуси эълон қилинди-ю, дарҳол унутиб юборилди. Онда-сонда босилаётган танқидий хат-хабарлар ҳам изсиз қолдириляпти.

Ҳар қандай газетани ишчи-деҳқон мухбирлари қизиқарли қилади. Жамоатчи мухбирларнинг кенг армиясига таянмай, редакция фаолиятида жамоатчилик асосларини кучайтирмай туриб газетани таъсирчан, қизиқарли қилиш мумкин эмас. «Шарқ юлдузи» газетасидан кўпчилик ўқувчиларнинг ихлоси қайтганлигининг сабаби ҳам унда кенг жамоатчиликка таянмай иш кўрилаётганидадир. Бошқарма газетаси саҳифасида номи озми-кўпми кўзга чалиниб турган қишлоқ мухбирлари 8-10 кишидан ортмайди. Редакция баъзи кунлари бирорта ҳам хат олмаётганига қандай қараш мумкин?

Йил бошида редакцияда учта штатсиз бўлим тузилган эди. Аммо бу бўлимлар номигагина тузиб қўйилган бўлиб, газетага ҳанузгача бирор ёрдам кўрсатгани йўқ. Газетанинг 7 штатсиз мухбири бор. Бироқ улар ёзган материалларни «Шарқ юлдузи» саҳифаларида учратмайсиз.

Редакцияда қишлоқ мухбирларининг хат-хабарларини назар-писанд қилмаслик кайфияти ҳукм сурапти. Буни шундан ҳам кўриш мумкинки, 14 октябрдан бери жойлардан келган хатлар рўйхатга олинмаган. Бу хатлар тақдири нима кечганидан редактор ҳам, масъул секретарь Қ. Мўриев ҳам, хатларни ҳисобга олувчи ходим Ҳ. Давронова ҳам бехабар. Чунончи, редакция шу йил 31 августда қишлоқдан «Ем-хашак тайёрлаш плани қачон бажарилади?» деган сарлавҳа остида танқидий хабар олди. Бироқ у газета юзини кўрмади, авторга эса бунинг сабабини баён этиб хат ёзилмади.

Бунинг ўрнига редакция ходимларининг саҳифа-саҳифа материаллари «Шарқ юлдузи»да тўлиб-тошиб ётибди. Бунинг учун редактордан тортиб то оддий ходимгача ўзларига уч-тўрттадан тахаллус тўқиб олишган. Қишлоқ хўжалиги бўлимининг мудири Ж. Қодирқулов газетанинг 25 ноябрь сонида турли тахаллуслар билан тўртта мақоласини бостирган.

«Шарқ юлдузи» саҳифаларида партия ҳаётига доир темада камдан-кам мақола ўқийсиз. Ахир, редакцияда партия турмуши бўлими бор-ку! Н. Тилавов бошқараётган бу бўлимнинг жойлардаги бошланғич партия ташкилотлари билан алоқаси бўш. Хўжаликлар партия ташкилотларининг секретарлари, оддий коммунистларнинг мақолалари, қишлоқ коммунистларининг ташкилотчилик, тарбиявий ишларини кўрсатадиган материалларга газетадан жуда кам ўрин бериляпти.

— Бизга бу темада ёзишмаса, иложимиз қанча?— дейди ўртоқ Н. Тилавов бамайлихотир.

Тўғри, бўлим жуда кам хат олади. Сўнгги олти ой мобайнида 3 та хат келган, холос. Бироқ, газетанинг, редакциядаги ходимларнинг ташкилотчилик роли қани?

Газетанинг савияси кўп жиҳатдан журналист кадрларнинг маҳоратига, малакасига боғлиқ. «Шарқ юлдузи» редакциясида газетачиликка ихлос қўйган ёшлар анчагина бор. Бироқ уларнинг ўқиши, журналистик маҳоратини ошириш тўғрисида ҳеч ким қайғурмаётир. Бу ерда «летучка»лар ўтказилмайди, ўқишнинг бошқа турлари ҳам ташкил этилмаган.

Ишлаб чиқариш бошқармаси партия комитети (секретари ўртоқ Р. Эшонқулов) эса газета ҳақида, унинг ташкилотчилик ва тарбиявий ролини ошириш тўғрисида қайғурмаётир. Партком билан газета редакцияси бир девор қўшни. Шунга қарамай, улар ўртасидаги алоқа узилиб қолган. Ахир, газетанинг кучи унга партия раҳбарлигида эмасми!

Косон бошқармаси партия комитетининг бюроси эса газета ташкил этилганига қарийб икки йил бўлаётганига қарамай, редакторнинг ҳисоботини бирор марта ҳам эшитмади. Фақат шу йил май ойида ўтказилган бюрода «Шарқ юлдузи» саҳифаларида йўл қўйилаётган орфографик хатолар тўғрисида гапириб ўтилди. Лекин бу билан газетада орфографик ва стилистик хатолар камайгани йўқ. Ҳозир ҳам бошқарма газетасининг хатосиз чиққан бирор сонини топиш қийин.

Редакция бўлимларида квартал планлар номигагина тузилади. Бироқ унинг қандай бажарилаётгани билан ҳеч кимнинг иши йўқ. Бунинг устига, мазкур планларни парткомда кўриб чиқиб, мулоҳазалар асосида тасдиқлаш ҳануз одат тусига кирмаган.

Партком ходимлари ўз газеталарида қатнашиб туришни «машаққат» иш деб билганлариданми, «Шарқ юлдузи»да уларнинг мақолалари камдан-кам босилади. План тўлганда ёки катта байрамлардагина газетада уларнинг имзоси кўзга ташланиб қолади.

Парткомдаги ўртоқларнинг бошқарма газетаси ҳақидаги тасаввури мужмал. Партком секретарининг ўринбосари ўртоқ Н. Шониёзовдан «Бошқарма газетаси шу йил ичида қандай яхши ишлар қилди? Унинг қандай камчиликлари бор?» деб сўраганимизда, у аниқроқ бир фикр айтишга ожизлик қилиб қолди. Ўртоқ Шониёзов ўйлаб-ўйлаб:

— Илғор тажрибани яхши ёритади, чамамда...— деди.

— Камчилигичи?

— Камчилигими? Ҳм... Илғор тажрибани ёритишда бир оз нўноқлик қиляпти...

Изоҳнинг ҳожати йўқ! Гапнинг қисқаси, партком газетадан узоқлашиб кетган, унга раҳбарлик қилишни унутган. Оқибатда, «Шарқ юлдузи» газетаси жуда паст савияда чиқяпти. Унда район меҳнаткашларининг ҳаёти, партия ташкилотлари, оддий коммунистларнинг яратувчилик меҳнати, илғор тажрибалар, ибратли ташаббуслар конкрет жонли мисолларда тўла акс эттирилмаяпти. Бунинг ўрнига, маҳаллий ҳаёт билан, ишлаб чиқариш билан мутлақо алоқаси бўлмаган катта-катта материаллар бошқа газеталардан кўчириб босилмоқда. Масалан, газета редактори О. Мўминовнинг беш қисмдан иборат, қўл учида ёзилган «Сочи хотиралари»нинг газетхонлар учун нима қизиғи бор? Ҳолбуки, бу «хотиралар» газетанинг кетма-кет беш сонида чиқди.

Газета бошқарма парткомининг ўнг қўли, катта-катта хўжалик-сиёсий масалаларни тезроқ ҳал қилишда суянган тоғи бўлиши лозим. Газетанинг жанговарлигини, ташкилотчилигини кучайтириш, унга ҳар доим раҳбарлик қилиш парткомларнинг жонажон ишидир. Бу гап айниқса Косон бошқармаси партия комитетига таллуқли.

Н. УЛУҒЖОНОВ,

«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

Қашқадарё области.

ТОШКЕНТДАГИ 1-пойафзал фабрикасининг Белла Абдураҳмонова бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси корхонада ҳурмат билан тилга олинади. Бу аҳил коллектив йил бошидан буён планга қўшимча 12 минг жуфтдан ортиқ пойафзалга тайёрлама ишлаб чиқарди. Суратда: бригада бошлиғи Белла Абдураҳмонова.

Р. Шамсиддинов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Улуғ ВАТАНИМИЗДА

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ

КПСС XXII съезди номидаги Волжский гидроэлектростанциясининг энергетиклари электр энергияси ишлаб чиқариш йиллик программасини тўла бажардилар. Гидроагрегатларнинг ҳаммаси бир текисда, аниқ ишлаб турибди. Бир киловатт-соат электр энергиянинг таннархи бир тийиннинг ўндан бир қисмидан ҳам арзонга тушмоқда — бу эса белгиланган топшириқдан ҳам арзонроқ таннарх билан энергия олинаётганлигини кўрсатади. Энергия таннархи камайтирилганлиги натижасида волгаликлар пландан ташқари 380 минг сўм маблағни тежашга муваффақ бўлдилар.

ҚОЗОҚ МАТБУОТИНИНГ РИВОЖЛАНИШ ЙЎЛЛАРИ

Х. Н. Бекхожининг Қозоғистонда вақтли матбуотнинг туғилиши, камол топиши ва ривожланишига бағишланган «Қозоқ матбуотининг ривожланиш йўллари» деган илмий тадқиқоти Олмаотада алоҳида китоб қилиниб нашр этилди. Автор революциядан олдинги миллий матбуот фаолиятини синчиклаб анализ қилишга асосланиб, XIX асрнинг иккинчи ярмида прогрессив идеяларни оммалаштирган ва буюк маърифатпарварларнинг издошлари бўлган бир қанча арбобларнинг ишини кўрсатиб берган. Ҳозирги вақтда Қозоғистонда қозоқ, рус, уйғур ва корейс тилларида икки юздан кўпроқ газета, журнал нашр этилмоқда, бешта китоб нашриёти ишлаб турибди.

ЎЛКАШУНОС ОЛИМ

Хабаровск педагогика институтидаги ботаника кафедрасининг доценти А. Нечаев Узоқ Шарқнинг одам оёғи тегмаган тайга ўрмонларини текшириб, неча минг километр йўл босди. Бу ўлкашунос олим мана шу саёҳат вақтида кўрган ва кечирганларини «Ўрмон тароналари»деган китобида мароқли ҳикоя қилиб берди. Хабаровск нашриёти босиб чиқарган бу тўпламга ўттизга яқин қисқа новеллалар киритилган. Олим ўзининг жонажон ўлкасидаги бениҳоя кўп ҳайвонлар олами тўғрисида, ўрмонларда, денгизларда ва дарёларда яшовчи жониворлар ҳақида мароқли фактларни тўплаб, шу фактлар билан китобхонларни таништирди.

МАХСУС КУРСЛАР

Хмельницкий областида колхоз ва совхозлар учун механизатор кадрларни оммавий тайёрлаш бошланди. «Сельхозтехника» нинг барча район бирлашмалари ва бўлимларида, Каменец-Подольск қишлоқ хўжалик институти ҳузурида, механизация билим юртларида ва автомобилчилик мактабларида махсус курслар очилди, бу курслар тракторчилар, комбайнчилар, шоферлар ва суғориш системалари учун механиклар тайёрлайди. Бу йил қишда областда камида тўрт минг механизатор тайёрлашга қарор қилинди. (ТАСС).

ПЛАНЛАШТИРИШНИНГ ЯНГИ УСУЛИ

«Чирчиксельмаш» заводида ишлаб чиқаришни планлаштиришнинг янги усулига кўчишга тайёргарлик кўрилмоқда. Агар шу вақтгача планлаштириш «юқори»дан амалга оширилган бўлса, янги усулда бу вазифа цех маъмуриятига ҳавола қилинади. Чунки цех мастерлари, инженерлари, бошлиқлари ишнинг бир меъёрда бориши учун қайси вақтда нималар қилиш кераклигини бошқалардан кўра яхшироқ биладилар.

Завод коллективи маҳсулот ишлаб чиқаришни бир меъёрга етказиш учун Новочеркасск заводи коллективи тажрибасидан фойдаланмоқда. Улар ишлаб чиқаришга жорий этилган оператив планлаштириш билан танишиш учун заводдан бир группа мутахассис ва ишчилар Новочеркасскка бориб келдилар. Сўнг планлаштиришнинг янги системасини ишлаб чиқиш бўйича бригада тузилди. Ҳозирги пайтда бу бригаданинг ҳар бир аъзоси ўз цехида янги системани ўрганиш бўйича семинарлар олиб бормоқда. Заводда планлаштиришнинг янги усулига 1965 йил январь ойидан кўчиш мўлжалланмоқда.

В. СТАРШИНОВ,

технолог.

ЧИРОЙЛИ ВА ПИШИҚ

Москвалик ва горькийлик тикувчилар изидан

Москвадаги «Большевичка» ҳамда Горький шаҳридаги «Маяк» тикувчилик фирмаларида харидорларнинг дидига мос кийим-кечаклар тайёрлаш учун муҳим тадбирлар амалга оширилмоқда. Бу корхоналарда планлаштиришнинг янги усули жорий қилинганлиги савдо ташкилотлари билан корхоналар ўртасидаги алоқани мустаҳкамлайди. Тикув корхоналари ходимларида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг сифатини ошириш ҳамда пишиқ-пухта бўлишини таъминлаш масъулияти яна ҳам ошади.

Қардош ҳамкасбларимиз янги усулда ишлашга ўтганларидан буён ҳар кеча-кундузда ишлаб чиқариладиган маҳсулот 33-34 процент ошди. Ана шу кўрсаткичнинг ўзи тикувчилик корхоналарининг савдо ташкилотлари билан бамаслаҳат иш тутиши яхши натижалар беришидан далолат беради.

Москвалик ва горькийлик тикувчилар тажрибасини корхонамизда муфассал муҳокама қилдик. Ишчилар, инженер-техник ходимларимиз яхши фикр ва мулоҳазалар айтдилар. Келаси йилнинг иккинчи ярмидан бошлаб биз ҳам шу илғор усулга кўчиш учун тайёргарлик ишларини бошлаб юбордик. Техникавий-иқтисодий вазифалар аниқ белгиланди.

Қардошларимизнинг илғор тажрибаларига амал қилишнинг ўзгача хусусиятлари бор. Бу хусусиятларни корхонамиз шароитига мослаб иш тутишимиз лозим бўлади. «Большевичка» ва «Маяк» фирмаларида тайёрланган маҳсулотлар асосан Москва ҳамда Горький областларининг магазинларига тарқатилмоқда. Улар учун савдо ташкилотлари билан алоқа боғлаш осон. Бизнинг корхонамиз эса Ўрта Осиё территориясидаги барча шаҳар ва район марказларига кийим-кечаклар етказиб бераётир. Кўриниб турибдики, бизнинг харидорларимиз турли жойдаги кишилардир. Ўзбекистон, Тожикистон, Туркманистон, Қирғизистонда яшовчиларнинг биз тайёрлаган маҳсулотларга бўлган қизиқиши ва эҳтиёжи турли-туман. Уларнинг товарларимиз ҳақидаги истакларини ҳисобга олиш анча мураккаб.

Қардошларимиз амал қилаётган янгича планлаштириш тартибига ўтиш аҳолининг талаб ва эҳтиёжларини синчиклаб ўрганишни, савдо ташкилотлари буюртмаларини группалар бўйича марказлаштириб турувчи оператив ташкилот тузишни тақозо қилади. Бу ташкилот зиммасига янги модада тикилган кийимларни харидорлар кўригидан ўтказиш вазифасини ҳам юкласа бўлади.

Ҳозирги вақтда савдо ташкилотлари тикув фабрикалари билан йилига икки марта: баҳор-ёз ҳамда куз-қиш мавсумларидагина шартномалар тузадилар. Бунда, кўпинча, аҳолининг олдинги йиллардаги эҳтиёжи инобатга олинади. Харидорларнинг шу кеча-кундуздаги талаблари билан ҳисоблашилмайди. Натижада март-август ойларида кийим-кечакларнинг туриб қолишидан хавфсираган савдо ташкилотлари тайёр кийимларни қабул қилишдан воз кечадилар.

Бундай тартиб фабрикамизнинг молиявий кўрсаткичларига маълум даражада салбий таъсир кўрсатяпти. Фасон ҳамда модаларнинг эскириб қолганлиги уларнинг нархини прейскурантдагига нисбатан камайтиришга сабаб бўлади. Тикувчилик корхоналарининг моделчи-конструкторлари, рассомлари мавсумий иш тутадилар. Улар ўз меҳнат самараларини — янги фасон ва моделдаги кийим-бошларни, одатда, ярмаркалар вақтида, республикалараро савдо ташкилотлари ходимлари йиғилишларида кўрадилар, қилган ишларига ана шундай вақтлардагина баҳо оладилар.

Халқимизнинг фаровонлиги ошиб, кийим-кечакларга бўлган эҳтиёжи, унинг сифатига бўлган талаблари юксалиб боряпти. Жун газлама, шойи, духоба, сунъий материаллардан тикилган пишиқ-пухта кийим-кечакларга талаб кўп. Тўқимачилик саноатимиз аҳолининг эҳтиёжини тўла-тўкис ҳисобга олиб ишлаши зарур, деб ҳисоблаймиз. Тикувчилар билан тўқимачилар маълум муддатларда ўзаро фикр олишиб турсалар, янги хил модалар учун қандай газламалар зарурлигини суриштириб борсалар, харидорларнинг дидига мос газламалар ва кийим-кечаклар етказиб бериш мумкин бўлади.

Бироқ, тўқувчилар тикувчиларнинг фикр ва мулоҳазаларини ўрганмаяптилар. Оқибатда тўқувчилар ранги ва артикули модадан чиқиб қолган материаллар тўқиб чиқаришни давом эттирмоқдалар, ҳатто бундай газламаларни кўплаб тўқиб чиқаришга интилмоқдалар. Шу йилнинг 9 ойи мобайнида фабрикамиз 30000 метр газламани қайтариб юборишга мажбур бўлди. Лекин фақат учинчи кварталнинг икки ойи ичидагина жун газламалардан 65000 метр кам олдик. Октябрь ойида аёлларнинг пальтолари учун 5000 дона қундуз ёқа олишимиз зарур эди. Афсуски, мавсумий кийим тикиш учун бундай материаллар кам, кеч етказиб берилмоқда. Бунинг учун қундуз ёқалардан 5000 ўрнига 650 донасини ноябрь ойидагина олишга улгурганимизни айтиш кифоядир.

Корхоналарнинг магазинлар билан бевосита шартнома асосида ишлашини ташкил қилмоқ учун анчагина ташкилий ҳамда техникавий тадбирларни амалга ошириш даркор. **Эҳтимол, кийим-бошларнинг ғижимланмасдан ташилиши учун махсус контейнерлар, вешалкалар, кронштейнлар, коробкалар тайёрловчи ихтисослаштирилган корхона ташкил қилиш зарурдир.** Келажакда қайси газламадан тикилганлигига қараб кийимларга фурнитуралар ўрнатиш, уларни махсус коробкаларга жойлаш ва шунга яраша **кийим-бошга нарх қўйиш ҳуқуқини корхонанинг ўзига бериш кўнгилдагидек бўлар.** Бизнингча, маҳсулот тайёрлашга ҳақ тўлашнинг ҳозирги системаси эскириб қолди. Аккорд-мукофот системасига амал қилинганда айрим маҳсулотларни тайёрлашга кўп меҳнат сарфланаётганлигини назарда тутиш ва сифатига қараб ҳақ тўлаш даркор.

Сортсиз маҳсулотлар ишлаб чиқаришга ўтиш ҳақида айрим мулоҳазалар айтмоқчимиз. Бундай маҳсулот тайёрлаш ҳисоб-китобни осонлаштиради. Кийим-бошларнинг нархи унинг фасон ва моделига, тайёрланиши қийинлиги ёки осонлигига қараб қўйилса тўғри бўлади, деб ҳисоблаймиз.

Хуллас, москвалик ва горькийлик тикувчиларнинг яхши тажрибаларини Ўзбекистон шароитида ҳам қўлласа бўлади. Лекин республикамиз аҳолисининг эҳтиёжи, меҳнаткашларнинг дидини ҳисобга олиш ва корхонанинг савдо ташкилотлари билан бевосита шартнома асосида ишлашини маҳаллий шароитларга мослаб жорий қилиш зарур.

И. БАБАЯНЦ,

Тошкентдаги «Қизил тонг» тикув фирмасининг бош инженери.

ТАҚРИЗ

СЎНМАС КУНЛАР ШУҲРАТИ

Қаҳрамон совет халқининг гитлерчи босқинчиларга қарши олиб борган Улуғ Ватан уруши бизнинг ижтимоий ва давлат тузумимиз учун ғоят катта синов бўлди. Тиш-тирноғигача қуролланган, бир неча йиллар мобайнида ғарб мамлакатларини ларзага келтириб, даҳшат солган маккор ва айёр душман қудратли Совет Қуролли Кучлари томонидан тор-мор келтирилди.

Ана шу урушда жаҳоншумул-тарихий ғалабани қўлга киритган қаҳрамон халқимиз мисли кўрилмаган жасорат кўрсатди. Қонли жанглар жараёнида кўп миллатли совет кишиларининг маънавий бойлиги, иродасининг улуғворлиги янада тўлароқ намоён бўлди. Бизда қаҳрамонлик кўрсатиш оммавий тус олди. Улуғ Ватан уруши йилларида намойиш қилган мислсиз жасорати ва матонати учун 11527 жангчи, партизан ва яширин ташкилот қатнашчилари Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган юксак унвонга сазовор бўлди.

«Ўзбекистон» нашриёти Т. Жўраевнинг «Ватаннинг содиқ фарзандлари» асарини босмадан чиқариб, кенг китобхонлар оммасига тақдим этди. Мазкур китобда ўзбекистонлик 253 Совет Иттифоқи Қаҳрамонининг Улуғ Ватан уруши йилларида кўрсатган мардона ишлари ҳақида ҳикоя қилинади. Бу қаҳрамонлар орасида ўзбеклар, руслар, татарлар, қозоқлар, тожиклар, арманлар ва бошқа миллатларнинг фарзандлари бор.

Автор асарни ёзишда СССР Мудофаа министрлиги Архивининг, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институти архивининг ҳужжатларидан, урушдан а в в а л г и ва урушдан сўнгги йилларда чиққан вақтли матбуот материалларидан ҳамда қаҳрамонлар тўғрисида нашр этилган бошқа манбалардан фойдаланган. Шунингдек китобда бошқа қардош республикалардан фронтга кетган 16 ўзбек қаҳрамони ҳақида ҳам батафсил маълумот бор.

Номлари китобда келтирилган қаҳрамонлар тўғрисидаги қисқа маълумотлар билан танишар экансиз, қалблари социалистик Ватанга муҳаббат ва ашаддий душманга нафрат билан тўлиб-тошган баҳодирларимиз кўз олдингизда бирма-бир гавдаланади.

«... Душманнинг ўт очиш нуқтаси бизнинг жанговар сафларимизга янада қаттиқроқ ўт оча бошлади. Рустамов автоматининг дискасидаги охирги ўқлар ҳам отилиб бўлган, гранаталар ҳам тамом этилган эди. Рота эса ҳали ҳам душман ДЗОТидан жуда қаттиқ ўт очиб турилганлигидан жойидан қўзғалолмасди. Шу пайт совет халқининг содиқ фарзанди Тоштемир Рустамов сўнгги қаҳрамонона қарорга келди: у уч бор сакраб ўт очиш нуқтасига етди ва ўз гавдаси, ўз юраги билан ДЗОТнинг оғзини қоплаб, Александр Матросовнинг унутилмас жасоратини такрорлади».

Иккинчи бир мисол.

«... Оддий аскар Александр Матросовнинг сўнмас қаҳрамонлиги Тўйчи Эрйигитовга жуда зўр таъсир қилди. Матросовнинг қаҳрамонлиги тасвир этилган газетани Эрйигитов комсомол билети билан бирга жуда эҳтиёт қилиб сақлаб юрар эди.

1943 йил 5 октябрда Смердиня қишлоғининг шимоли-ғарбий томонида полк ҳужум қилиб бораётган эди. Душманнинг ўт очиш нуқтаси бўлинмамизнинг йўлини тўсиб қўйди. Оддий аскар Тўйчи Эрйигитов бу ўт очиш нуқтасини кўриб қолди ва уни яксон этишга қарор қилди. Бироқ қандай қилиб яксон этиш керак? Ўйлаб ўтиришга вақт йўқ эди.

Эрйигитов ирғиб олдинга ташланди ва душман ДЗОТининг амбразурасини гавдаси билан беркитди. Немис пулемётининг товуши ўчди. Жангчилар ўз ботир ўртоғининг бу жасоратидан илҳомланиб, душман траншеясига босиб кирдилар. Бир неча еридан ўқ тешиб ўтган Тўйчи Эрйигитов Ватан олдидаги муқаддас бурчини бажариб, қаҳрамонларча ҳалок бўлди».

Шоир Павел Герман ўзбек халқининг содиқ фарзанди Эрйигитовнинг мислсиз қаҳрамонлигига қуйидаги сатрларни бағишлади:

Бизлар зафар билан қайтамиз
албат,
Қалбларда яшайсан, тириксан
Тўйчи!
Мардлигинг халқларнинг тилида
ҳар вақт,
Мадҳингни абадий куйлар ҳар
куйчи.

Ўзбекистонлик Совет Иттифоқи Қаҳрамонларининг сўнмас жасорати тасвирланган биринчи солномага 25 қаҳрамоннинг исми киритилмай қолди. Чунки улар тўғрисида батафсил маълумотлар ҳали тўпланганича йўқ. Ана шу қаҳрамонларни ҳисобга олганда серқуёш Ўзбекистондан чиққан Совет Иттифоқи Қаҳрамонларининг умумий сони 278 кишига етади. Бинобарин, бу қизиқарли иш давом эттирилмоғи керак. Асарда барча китобхонларга мурожаат қилиниб, номи мазкур китобга кирмай қолган қаҳрамонлар тўғрисидаги маълумотларни юбориш илтимос қилинганлиги жуда ўринлидир.

Китобда айрим жузъий камчиликлар ҳам бор. Урушдан эсон-омон она юртларига қайтиб келиб, тинч меҳнат фронтида хизмат қилаётган собиқ фронтчилар ҳақида малумотлар китобда йўқ. Улуғ Ватан уруши фронтларида қаҳрамонларча курашиб, мамлакатимизнинг энг юксак мукофоти — Ленин ордени ва Олтин Юлдуз медали билан мукофотланган ўзбек паҳлавонларининг ҳозирги кунларда завод ва фабрикаларда, колхоз ва совхоз далаларида кўрсатаётган меҳнат қаҳрамонликлари ҳақида ҳам қисқа бўлса-да, маълумот берилса ёмон бўлмас эди.

Умуман олганда Т. Жўраевнинг ўзбекистонлик Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари ҳақида яратган асари Улуғ Ватан уруши тарихини ўрганувчиларда катта қизиқиш туғдиради.

Қ. ОТАМИРЗАЕВ,

тарих фанлари кандидати.

ОЙШАГУЛ Абдусаматова Нукус шаҳридаги тикув фабрикасининг илғор ишчиси. У бу корхонада кўп йиллардан бери ишлаб келмоқда. Суратда (чапдан): Ойшагул Абдусаматова смена бошлиғи А. Отажонова билан маҳсулот сифати ҳақида суҳбатлашмоқда.

А. Тўраев фотоси.

ОШИРИЛГАН МАЖБУРИЯТ ҲИСОБИГА

Коммунистик меҳнат корхонаси номига муяссар бўлган Янгийўл колбаса заводи коллективи катта муваффақиятга эришди. Етти йилликнинг олтинчи йили учун ялпи маҳсулот тайёрлаш бўйича олинган социалистик мажбурият ортиғи билан бажарилди. Планга қўшимча 40 минг тоннадан ортиқ колбаса маҳсулотлари ишлаб чиқарилди.

Корхона ишчилари, инженер-техник ходимлари 9 декабрдан бошлаб оширилган мажбурият ҳисобига маҳсулот тайёрламоқдалар. Улар йил охиригача яна 200 минг сўмликдан ортиқ колбаса маҳсулотлари ишлаб чиқаришга аҳд қилишди.

Заводда иш жараёнларини такомиллаштириш юзасидан бошланган мусобақа қувончли натижалар бермоқда. Рационализаторлик таклифларини ишлаб чиқиш ҳамда жорий этиш учун белгиланган йиллик топшириқ беш баравар ортиғи билан адо этилди. Йил бошидан буён жорий этилган таклифлар 100 минг сўм тежаляпти.

Хатларингизга ЖАВОБ беради

ШАРОИТ ЯРАТИЛДИ

Карл Маркс номли колхознинг Оржоникидзе участкасида магазин йўқ, — деб ёзган эдилар шикоятчилар ўз хатларида. Бирор нарса олмоқчи бўлсак 5-6 километр йўл босишга тўғри келади.

Шикоят текшириб, чора кўриш учун Янгийўл район Советн ижроия комитетига юборилган эди.

— Шикоятда кўрсатилган фактлар тасдиқланди. Меҳнаткашларнинг талаблари амалга оширилди ва участкада янги магазин очилди. Бундан аҳоли ғоят мамнун,— дейилади район ижроия комитетидан юборилган жавоб хатида.

Шу муносабат билан райижроком колхоз ва қишлоқ марказларида янги магазинлар, сартарошхоналар очиш ва баъзи жойларда ҳаммом қуриш ҳамда бошқа тадбирларни кўрмоқда.

АВТОБУС ҚАТНАЙ БОШЛАДИ

«Йўловчилар арзи» сарлавҳаси остида олинган шикоят хати текшириб чора кўриш учун Термиздаги 53-автобазага юборилган эди. Унда автобуслар маршрут бўйича қатнамаётганлиги, йўловчилар ғоят қийналиб қолганлиги айтилган.

Шикоят хати автобаза эксплуатация бўлими ходимлари йиғилишида муҳокама қилинди. Автобаза директори ўртоқ Тукаев редакциямизга йўллаган жавоб хатида бундай деб ёзади:

— Мактубда кўрсатилган фактлар тасдиқланди. Барча бўлим бошлиқларига бундан кейин маршрут ва графикларнинг бузилишига мутлақо йўл қўймаслик тадбирларини кўриш вазифаси топширилди. Ҳозир автобусларимиз график асосида қатнамоқда.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ · 2

16 ДЕКАБРЬ, 1964 ЙИЛ
№ 290 (12.944).

ЮЗ МИНГ ТРАКТОР

Республикамиз далаларида юз минг трактор (15 от кучига айлантириб ҳисоблаганда) ишлаб турибди. Шу рақамнинг ўзи ҳам кўп нарсалар ҳақида ҳикоя қилади. Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида В. И. Ленин бутун мамлакатимизда юз минг трактор бўлишини орзу қилган эди. Мамлакатда вайроналик ва очарчилик ҳукм сурган, ҳатто чалғи ва ўроқ чет эллардан келтирилган ўша пайтларда бу чиндан ҳам рўёбга чиқиши қийин бўлган орзу эди. Аммо совет тузумининг, социалистик хўжалик системасининг қудрати ва афзаллиги, Коммунистик партиянинг донолиги туфайли Совет Иттифоқи тарихан қисқа вақт ичида асрий қолоқликдан чиқиб, жаҳондаги энг қудратли давлатга айланди.

Лениннинг экономикамизни йирик машина индустрияси асосига қуриш ҳақидаги орзуси совет халқи ва Коммунистик партиянинг куч-ғайрати туфайли амалга оширилди: эндиликда бепоён мамлакатимиз далаларида юз минг трактор эмас, балки миллионлаб машиналар жавлон урмоқда. Қардош ўн беш иттифоқчи республикадан бири — Узбекистон Совет Социалистик республикасининг ўзидагина юз минг трактор мавжуддир.

Бу рақам ленинча доно миллий сиёсат тантанасини, Совет давлатининг куч ва қудрати нақадар ошганлигини кўрсатиб турибди.

Улуғ Октябрь Социалистик революцияси мамлакатимиздаги бошқа халқлар каби ўзбек халқини ҳам миллий ва социал зулмдан озод қилди, иқтисодий ва маданий тараққиёт йўлини очиб берди. Узбек халқи Коммунистик партия раҳбарлигида, барча қардош республикалар ва аввало рус халқининг беғараз ёрдамига таяниб бир авлоднинг умри даврида иқтисодий ва маданий тараққиётда жуда катта ютуқларни қўлга киритди, социализм қурди ва эндиликда коммунистик жамият қуриш учун умумхалқ курашида актив иштирок этмоқда.

Ҳозир Узбекистон индустрияси юксак даражада ривожланган ва қишлоқ хўжалиги интенсив ривожлантирилаётган республикадир.

Партия ва ҳукуматнинг пахтачиликни ривожлантириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётганликлари туфайли Узбекистон қишлоқ хўжалигининг техника билан таъминланиш ва химиялаштириш даражаси мамлакатимиздаги ўртача даражадан юқоридир. Ана шундай катта ёрдам туфайли, қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг жонбозлиги натижасида Узбекистон Совет Иттифоқининг асосий пахта базасига айланди.

Совет ҳокимияти ва Коммунистик партиянинг Узбекистон қишлоқ хўжалигини техника ва химия саноати маҳсулотлари билан таъминлаш юзасидан қанчалик катта иш қилганликларини тасаввур этиш учун ўтмишга бир назар ташлаш ўринлидир. Октябрь революциясига қадар Туркистоннинг майда деҳқон хўжаликларида 600 минг омоч, 400 минг ёғоч мола ва мингдан сал кўпроқ отга қўшиб ишлатиладиган плуг бор эди. Йиғим-терим «техника»си ўроқ ва этакдан, транспорт воситалари от-арава ва ҳўкиз-аравалардан иборат эди. Туркистонда 1914 йилда ҳаммаси бўлиб 1800 тонна минерал ўғит сарфланган ёки ўша вақтда ҳар гектар пахта майдонига 4 килограммдан минерал ўғит солинган.

Ҳозирги пайтда республика қишлоқ хўжалиги юқорида айтиб ўтилган юз минг трактордан ташқари 20 мингга яқин пахта териш машинаси, 5 мингдан ортиқ дон ва маккажўхори комбайни, 29 мингдан зиёд автомобиль ва бошқа 380 минг дона турли агрегатлар билан таъминланган. Ҳар йили 2,2 миллион тоннадан кўпроқ минерал ўғит сарфланмоқда, бундан ташқари қишлоқ хўжалик зараркунандалари ва касалликларига қарши курашиш ҳамда ғўза баргини тўктириш учун йилига 200 минг тоннага яқин химиявий воситалар хўжаликларга сотилмоқда.

Эски конструкциядаги тракторлар ўрнига янги, замонавий, тежамли машиналар олинди.

Ишлатилаётган сеялкалар чигитни белгиланган миқдорда, квадрат-уялаб экишга имкон беради, бу эса экинни яганалаш каби сермашаққат ишдан халос қилади. «КРХ-4» культиватори эса бир вақтнинг ўзида тупроқни юмшатиш ва ўғит солишга имкон беради. «ЧВХ-4» чеканка машинаси ҳам тобора кўпроқ қўлланилмоқда. Эскириб қолган ОДН машиналари ўрнини «ОТН-4,8» маркали чанглагич-пуркагичлар эгалламоқда.

«ХВС-1,2» пахта териш машинасининг яратилиши (1964 йилдан бошлаб бу машинанинг осма варианти — «ХТ-1,2» чиқарилмоқда), «СКО-4» маркали кўрак териш машинаси ва бошқа агрегатларнинг ясалиши пахтачиликни механизациялашда жуда катта воқеа бўлди. Бу машиналар ҳосилни териб олиш ва ғўзапояни йиғиштиришни тўла механизациялашга имкон беради. Тўкилган пахтани терадиган подборшчик пахта тозалайдиган «УПХ-1,5», ғўзапоя юладиган «КС-4», ғўзапояни майдалаб кетадиган «КИР-1,5», пахта ортадиган «ПУ-0,5» ҳамда «ПТС-4» маркали юкини ўзи ағдарадиган трактор тележкаси ана шундай машиналар жумласидандир. Пахта терими бўйича Давлат махсус конструкторлик бюроси конструкторларининг тўрт қаторли пахтани терадиган агрегат яратиш соҳасидаги ишлари ҳам битай деб қолди. Яқин вақт ичида колхоз ва совхозларнинг далаларига бундай янги, серунум машина чиқишига шубҳа йўқ.

Қишлоқ хўжалигининг техника билан тобора кўпроқ таъминланиши бу қудратли техникадан фойдаланишнинг янада тўғри форма ва методларини қидириб топиш вазифасини олға сурди.

Қишлоқ хўжалигида техника тараққиётининг асосий хусусияти шу бўлдики, ўз билими даражаси жиҳатидан индустриал ишчилар ва мутахассислардан қолишмайдиган механизаторлар қишлоқда асосий фигура бўлиб қолдилар. Республикамизда катта ёшдаги ҳар уч кишидан бири механизатордир.

Пахтачиликдаги муваффақиятлар кўп жиҳатдан механизаторлар ишига боғлиқ эканлигини сўнгги йиллардаги тажриба исботлаб берди. Шу туфайли меҳнатни ташкил этиш ва ҳақ тўлашнинг янги формаси — хўжалик ҳисобида ишловчи механизациялашган бригада ва звенолар вужудга келди.

Бу йил республикада 4 мингдан ортиқ ана шундай бригада ва звено ташкил қилинди. Тошкент областининг ўзидагина 3 мингга яқин звено ташкил қилиниб, бу звеноларда 43803 киши 138 минг гектар ерда деҳқончилик қилди. Ҳар бир кишига 3 гектардан 6 гектаргача экин майдони тўғри келди. Ишнинг ана шу тарзда ташкил этилиши республикамизнинг кўпгина хўжаликларида пахтадан мўл ҳосил етиштириш ва йиллик планни муддатидан олдин бажариш имконини берди.

* * *

Комплекс механизациялаш қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлашнинг асосий омилларидан биридир. Механизация ва электрлаштириш колхоз ва совхозлар ишлаб чиқаришига тобора кўпроқ жорий этилмоқда ҳамда меҳнат унумдорлигини оширишда, кам маблағ сарфлаб, юқори натижаларга эришишда катта омил бўлиб қолмоқда.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини механизациялаш соҳасидаги ютуқлар катта ва салмоқли. Бироқ ҳатто пахтачиликда ҳам машиналар комплексининг тўла бўлиши учун ҳали анчагина миқдордаги машина етишмайди. Жумладан гербицидлар ёрдамида бегона ўтларга қарши курашда ишлатиладиган, тупроққа ўғит соладиган, ҳайдашдан сўнг кесакни майдалайдиган, ўғит солиш билан бир вақтда тупроқни юмшатадиган, хўжаликлардаги ички суғориш тармоқларини тозалайдиган, ғўзани суғорадиган, ғўзапояни тўплаб боғлаб кетадиган ва бошқа машиналар ҳали ҳам йўқ.

Қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларида эса аҳвол бундан ҳам ёмонроқ. Ипак қурти боқишда ҳар йили юз минглаб киши банд бўлади. Лекин пиллачиликдаги иш процесслари механизациялаштирилмаган. Сабзавотчилик, боғдорчилик, картошка етиштириш, луб экинлари ва тамакини йиғиштириб олиш ҳамда чорвачиликда механизация даражаси жуда паст.

Халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида, шу жумладан қишлоқ хўжалигида техника тараққиёти уни тўхтовсиз юксалтиришнинг қудратли омилидир. Лекин техника тараққиёти шиори остида қишлоқ хўжалигига конструкция жиҳатидан яхши ишланмаган, сифатсиз ва амалда синаб кўрилмаган машиналарни етказиб бериш ярамайди. Ҳолбуки, саноат кўпинча ана шундай хатога йўл қўймоқда. Масалан, «СТВХ-4» маркали сеялка 1962 йилда 13 минг дона ишлаб чиқарилган. Бундай сеялкаларнинг икки мингдан зиёдроғи «Узсельхозтехника» омборларида ортиқча юк бўлиб ётибди.

Кўпинча маълум бир ишни бажарадиган машиналарнинг хилма-хиллиги ҳам умумий ишимизга зарба бермоқда. Масалан, чигит экадиган сеялкалар тўрт хил, культиваторлар уч хил, плугларнинг эса ўндан ортиқ тури бор. Бундай хилма-хиллик машиналарни ишлатиш ва ремонт қилишда катта қийинчилик туғдирмоқда. Бунинг устига кўп тракторларнинг ва бошқа машиналарнинг деталлари унификация қилинмаганлигини ҳисобга олсак, бу машиналарни ремонт қилишда, уларга техника хизмати кўрсатишда қандай қийинчиликлар вужудга келаётганлигини ва бу тракторларни ишлатиш харажатлари нақадар ортиб кетаётганлигини тасаввур қилиш мумкин.

Илмий ташкилотлар машиналарнинг тугал системасини тезроқ ишлаб чиқадиган вақт келди. Бундай машиналарни шундай унификация қилиш керакки, хўжаликлар уларнинг хилма-хиллигидан қийналмасинлар. Ҳар бир хўжаликда 1-2 маркадаги занжирли ва 2-3 маркадаги ғилдиракли тракторлар ва тегишли қишлоқ хўжалик асбоблари бўлиши кифоя қилади. Бу эса техника хизмати кўрсатишни, ремонт қилишни анча яхшилайди, хўжаликларни запас қисмлар билан таъминлаш осонлашади.

Республика қишлоқ хўжалиги олдида катта ва масъулиятли вазифалар турибди. Пахтачилик билан бир қаторда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг бошқа тармоқлари ҳам кескин ривожлантирилиши керак. Шу сабабли қишлоқ хўжалигини комплекс механизациялашни ҳар томонлама такомиллаштириш жуда муҳимдир.

И. БАБКОВ
«Узсельхозтехника» республика бирлашмасининг раиси.

Ер ости сувлари яйловларга сув чиқариш ва чорвачиликни ривожлантиришнинг муҳим манбаидир. СССР Давлат геология комитети Гидрогеология ва инженерлик геологияси институтининг ер ости сувлари ресурслари, улардан фойдаланиш ва муҳофаза қилиш методикаси бўлимининг ходимлари ер ости сувларининг запасини ўрганиш ва улардан фойдаланиш асосида чорвачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлаш устида ишлаяптилар. Суратда: (чапдан) лаборант Т. Йўлдошева, бўлим мудири, геология-минерология фанлари кандидати С. Ш. Мирзаев ва старший инженер Д. П. Бакушева ўртоқлар иш устида.
И. Глауберзон фотоси.

ҚУЛАМАС ҚОЯ

ҳикоя

МИРМУҲСИН.

Жамалаксоч қизалоқ ботинкаси билан эшикни тепиб очиб, чулдираб Жўрабек ака кровати ёнига келди. У жимжима бармоқларида бир нимани маҳкам қисиб турарди. Кеча ҳам бир ниначини қанотидан ушлаб, «шундоқ яхши нарсани бувасига туҳфа» қилган эди. Яна ниначи тутиб келибди хаёл қилиб: «учириб юбор, оппоқ қизим» деди Жўрабек. Қизалоқ бўлса уни бобосининг бурнига, мўйловига суркарди. «Ҳой, ўлдириб қўясан, учириб юбор, жон қизим...», — деди у. Қизалоқнинг митти қўлида ниначи эмас, бир дона бинафша бош эгиб, кулиб турарди. Жўрабек тетикланди: «Қизимдан ойнонай, қани бир ҳидлат, оҳ-оҳ... омонлик-сомонлик...». Бобо неварасига, бинафшага тикилди — дунёда бундан ҳам гўзал нарса борми! Неварасининг сочларини оҳиста силади, назарида бугунги кун яхши ўтаётганга ўхшади. Узундан узоқ хаёллари ҳам ғарқаб кетди; ёшлигида замбил-замбил узум олиб чиқиб, шинни қилишганини — шинни қумоғи асалдан ҳам афзаллигини эслаётган эди. Зуҳур сарроб бир мис тоғора норинни еб, ўзини ҳовузга ташлагани — сувнинг юзи керосин сепилгандай милт-милт бўлиб кетганини ҳам эслади. Ушa кезлари унинг ўзи ҳам овқатни яхшигина ерди. Хўп қизиқ вақтлар экан-а...

Жамалаксоч бинафшани бобосига туҳфа қилиб, кийикдек сакраб-сакраб ташқарига чиқиб кетди; бобонинг хонанишин бўлиб қолганидан фақат шу қизалоқ хурсанд эди—ахир у энди ҳеч зерикмайди.

Бундан бир ҳафта бурун Жўрабек акани касалхонадан уйга олиб келишди, бола-чақаси ёнида бўлгани яхшироқ... дебди докторлар. Олти ой мобайнида икки операция бўлди. Москвадан профессор келиб кўрди; лекин натижа унча бўлмади. Докторлар уйга кетишга руҳсат берганида у ўзини анча яхши сезаётгандек эди. Иштаҳа йўқлигини ҳисобга олмаса ўзи унча оғир эмас эди. Баъзида қорни қаттиқ оғрирди. Касалхонадан кетиши сабабини хотини, ўғил-қизлари аниқ билишди. Буни Жўрабекнинг ўзи ҳам яхши биларди, аммо ўзи билишлигини фарзандларига асло билдирмади. Оила аъзолари бўлса даҳшатли дардни отадан мутлақо пинҳон тутишарди. Жўрабек уларнинг пинҳон тутишаётганини ҳам биларди. Видолашув соатлари яқин эканлигини ҳам яхши биларди. Лекин у буни ҳеч билмасликка, борган сари яхши бўлаётганини хотинига, ўғил-қизларига айтарди.

Жўрабек ёстиққа бош қўятуриб, бирдан юраги орқага тортиб кетди: наҳотки ўлиб қолса!

Очилиб қолган эшикдан баҳор шабадаси кирди; Жўрабек ҳовлига қаради, унда-мунда увада қорлар сочилиб ётарди. Тут тепасида бир қарға бўйнини чўзиб, жонжаҳди билан қағиллаб, қор чақирарди. Уни яна хаёл қуршади; ўттизинчи йиллари Шаҳрихонда қулоқлар отди — ўқ биқинидан кириб, чиқиб кетди. Лекин душман уни ўлдира олмади. Жўрабек кўзлаган мақсадига етди — азамат деҳқонлар билан бирга колхоз тузишди. Қирқ биринчи йили Жўрабек шинель кийиб, қўлига қурол ушлаб Улуғ Ватан урушига кирди. У кўксини қалқон қилиб, юртини ҳимоя қилди. Бердичев шаҳрини озод этишда ёнгинасида портлаган бомба уни тупроққа қориштирди — кифтини, бир оёғини мажруҳ қилди. Яқин-яқингача унинг танида метали парчаси ётарди. Фашистлар уни ўлдира олмади. Улар танк билан қувишди, самолётдан отишди, дабдала қилишди, лекин Жўрабек ўлмади. Уни Рўйинатан дейишарди, яъни ўлдириб бўлмайдиган инсон. Унинг тани зирҳга айланган эди. У кўксига «Қизил Юлдуз» орденини тақиб, ғалаба билан Ўзбекистонга қайтиб келиб, севикли касби — ўқитувчилигини давом эттирди, диссертацияси устида иш олиб борди...

Мана, жамалаксоч невара «туҳфаси» — бир дона бинафша ёстиғида туриб, муаттар ҳид таратмоқда. Олам яшармоқда: новдалар бўртиб, қушлар сайрайди...

— Мен тузалиб қоляпман, — деди Жўрабек кўргани кирган ошнасига, — бугун ўзимни енгил сезяпман. Озгина овқат ҳам едим.

Улар анча вақтгача ўтган-кетгандан гурунглашди. Қадим Мирзаабдуллабой кичик хотинини «учталоқ» қўйгани-ю, ҳалалага Жўрабек аралашганини эслашиб, роса қотишди. «Тисс... Секинроқ габир...», бармоғини лабига босди Жўрабек. Йигитлигида бедана боққани, Асқар полвоннинг беданасини қочирган туллаги жуда қизиқлиги, қўйнига солса кўксидаги холини чўқишини ҳам айтиб кулди.

Эрталаб Жўрабек секин ўрнидан туриб ҳовлига чиқди. Отпускадаги катта ўғлига белкурак бериб, ер кавлатди. Кузда кўмиб қўйган олича кўчатларини кўчага — йўлка четига эктирди.

Эртасига Жўрабек секин ўрнидан туриб ҳовлига чиқди. Ҳовлига ҳам бир неча туп олма кўчати экишди. Илдиз ҳаво олмасин, дегандек қилиб, тупроқларни босиб, шиббалади.

— Сизга нима бўлди, қўйинге! — деди Сабоҳатхон.

— Кўп ваҳма қилаверма, нима, мен ётган касалмидим! Касал деган нарса ҳам ишёқмасларга ёпишади, — деди Жўрабек хотинига ҳазиллашиб.

Сабоҳатхоннинг юрагида таажжуб ва ачиниш. У Жўрабекка сўз топиб беролмай ичкари хонага кириб кетди. Жўрабек ўғли билан кўчат экиб, чарчади; у баридаги тупроқларни қоқиб, юз-қўлини ювиб, кроватга чўзилди. Эртасига эрта билан у яна белкурак ушлаб кўчага чиқди: икки туп олича экиб, яна чарчаб ётди. Эртасига астойдил йўлини тўсган Сабоҳатхонни жеркиб ташлади: «Менинг запасдаги офицер эканлигимни биласанми?! Фронтда буйруғимни бажармаганни шартта отиб ташлашим мумкин эди!» Сабоҳатхон лиш этиб уйга кириб кетди. Бир оздан кейин жаҳлдан тушган Жўрабекка ўз сўзи таъсир қилди: «Ҳой, Сабоҳатхон, буёққа чиқинг, азизим, хафа бўлманг, бир жаҳлим чиқдида...» Сабоҳатхон кулиб ҳовлига чиқди: «Пайқадим, адаси, тағин отиб қўйманг, дедим...» улар қаҳ-қаҳ уриб кулишди: «Э, жонингдан айланай хотин, менда тўппонча нима қилсин, ҳозир икки қўлимдан бошқа оғирлигим йўқ...» Жўрабек атлас кўйлакда меҳр билан тикилиб турган хотинининг кўзларига боқди. Белкуракни ерга қўйди. Қани энди яна ўн ёш яшариб, қирқ бешда бўлиб қолса...

Жўрабек ер қазиётган ўғли тепасида бел куракка тираниб турарди. Ўтиб кетаётган қўшниси бир нима дегандек бўлди. Жўрабек мулойимгина кулди: «Бир ҳисобда гапингиз тўғри — умид билан экяпман. Албатта мевасини еймиз. Мевага кирган дарахтларим ҳам кўп. Ҳа, мен анча йиллардан буён кўчат экаман, китоб йиғаман. Баъзилардек олтин безаклар, идишлар йиғмадим...».

Шанба куни бирдан ҳаво айниб, шамол туриб, охирида ёмғир ёғди. Кечга бориб ёмғир қорга айланди. Эрта билан жамалаксоч дераза ёнига келиб ҳовлига қаради: ҳамма ёқда оппоқ қор. Қизалоқ хурсанд бўлиб кетди — энди маза қилиб чена отади. Жўрабекнинг таъби тирриқ бўлди: хайрият тоқни очмаган экан. Аммо оличаларини ўтқазиб қўйгани яхши бўлди! Куннинг ўрталарида дўсти — профессор Воҳидов кириб келди. Бу одамни жуда ёқтирарди — улар қарийб йигирма йилдан буён қалин ошна эдилар, бир-бирларини «сен»лашарди.

— Азизим, астойдил ётибсанми?

— Мундоқ қарасам, ёлчитиб ётмабман. Мана энди вақтида қилинмаган ишларни қиляпман...

— О-офарин, офарин! Бутун коллективдан сенга салом! Ўзингни кўп уринтирма. Шундоқ бўсин. Деҳқончилик яхши нарса, лекин ўзларига жиндак ҳам қарасинлар! Касалингизни ҳисобга олмаганда ҳам, ёшингиз борадиган жойига бориб қолган...

— Сизлашингдан, мени сўкаётганга ўхшайсан?

— Ҳо-ҳо-ҳо-ҳо...

Жўрабекнинг шу куни кайфи яхши бўлди, азиз дўсти ёнида озмоз овқат ҳам еди, айниқса академик Греков китобининг янги нашрини олакелгани ғоятда хурсанд қилди. Воҳидов кетганидан сўнг анча вақтгача китобни варақлаб ўтирди. Ярим кечага бориб яна оғриқ тутди. Тонг отгунча қийналиб чиқди; хотини, қизи ҳам мижжа қоқмай чиқишди. Жўрабек яна уч кун эшикка чиқмади. Тўртинчи куни ҳавонинг чарақлаб очилиб кетгани — қорларнинг қандай эриб кетгани завқини кўзғади; қориндаги зирқирашга ҳам қарамай, ташқарига чиқиб, тиниқ мовий осмонга тикилди; навбаҳор ҳавосидан тўйиб-тўйиб нафас олди; Ҳаммаёққа ёйилиб ётган офтобга боқди — ҳаммаёқда нур. Баҳор қандай яхши — пириллаб учиб юрган чумчуқларга кўз ташлади. Бугун ёки эрта лайлак ҳам келиб қолади, эҳтимол келгандир... У Сабоҳатхон олиб чиққан юмшоқ стулга ўтирди. Илгари бундай, номинг қурғур, касал бўлмаганмикан? Аждар уни ютганида ичидан тешиб чиқарди, лекин, бу чирмашган илонни наҳотки юлиб ташлолмайди!

Эртасига бир гуруҳ студентлар Жўрабекни кўргани келишди; уларнинг айтишича ўрнига кираётган доцент Олмасбоев бир вақтлар ўзи ҳам профессор қўлида ўқиганини фахр билан айтибди. Бу гап Жўрабекни хурсанд қилди. Ёшлар хайрлашиб чиқиб кетгач, ўрнидан туриб иш кабинетига кирди: полдан шипгача китоблар, китоблар... У яна айвонга қайтиб чиқиб, юмшоқ креслога чўкди. Шу пайт пасту баланд бўлиб икки хотин кириб келди. Улар узоқ уруғларидан бўларди. Омонлашгандан сўнг Сабоҳатхон уларни ичкарига олиб кирди. Дастурхон ёзди... Хотинлар қақиллаб гаплаша кетишди: «Инимизни касал деб эшитдик... Операция бўптилар, ракни ёмон дард дейдилар. Ишқилиб худо шифо берсин...» Уларнинг бири олиб, бири қўйиб қақиллаши Жўрабекка шундоқ эшитилиб турарди. Улар ичкари хоналарга кириб, уй жиҳозларини ҳам кўздан кечиришди.

Жўрабекнинг негадир юраги шиғиллаб кетди, ҳа бу ёмон дард — унинг саноқли кунлари қолгани рост. Лекин бу икки уруғининг қақиллаши, «нималари бор экан» дегандек ҳамма ёққа олазарак бўлиши энсасини қотирди. «Ўтган умримдан шикоят қилмайман, улар бекорга кетмади, мазмунли ўтди...» деди ичида Жўрабек.

Шу куни кечга яқин, Сабоҳатхон йўқлигида иттифоқо эшик тақиллаб қолди, у дарҳол ўрнидан туриб борди. «Мулла амати, дўхтий чақийиб бейинг». Тили чучук қора бола пиллапоя устида турарди. «Нима қилди, ўғлим?» Жўрабек болани етаклаб кўчанинг нариги бетига ўтди. Дарвоза ёнида турган кампир дарҳол Жўрабекка мурожаат қилди: «Омонмисиз болам. Малол келмаса, доктор чақириб беринг, келинимни дард тутяпти...» Жўрабек шу лаҳза орқасига қайтиб келиб, телефон қоқди.

Жўрабек яна креслога чўкди — андак кўнгли таскин топди. У ўйга толди: ёш дарахтлар кўкаради, чақалоқлар катта бўлади... Лекин инсон ўлмасайкан. Табиат қонуни қанчалик бешафқат! Мен ўлмайман, мен тупроққа қўшилганимда ҳам яна гуллар томиридан кўтарилиб, ғунча ёзаман, умр бўйи боқиб ўрганганим қуёшимни кўраман. Мен — баҳор томчиларида ерга тушаман, яна гиёҳлар томиридан юқорига кўтарилиб ёруғ дунёга қарайман. Ҳа, мен ҳеч йўқолиб кетмайман!

Шу ҳафта Жўрабек ўзини анча оғир сезди; ўзини уринтирмай ётди, баъзан ҳовлига чиқиб новдалари бўртаётган атргулларга тикилди, ўзини офтобга солди. Тўйиб-тўйиб палов еёлмагач, тўйиб-тўйиб нафас олди. Душанба, сешанба кунлари сафро ташлаб руҳи ёришган кишидек анча енгил тортди. Тўққизинчи синфда ўқийдиган невараси бугун мактабда ота-оналар мажлиси борлигини айтиб, бобоси бирга боришини сўради. Она дарҳол эътироз билдирди: «Эсинг борми, болам, отанг бетоблар-ку...» Жўрабек кулди: «Мен бетоб эмасман, ўзимни жуда яхши сезяпман. Чарчадим, бу кексалик... Нима, ғунон бўлиб сакраб юрсам соғу, мундоқ ётсам касалми? Бораман».

Жўрабек кечга яқин невараси билан бирга мактабга кириб борди. Мактаб ўқитувчилари хаста профессорни иззату икром билан кутиб олиб, юмшоқ диванга ўтқазишди. Мажлис бошлангунча бир неча ёш муаллимлар Жўрабек атрофини ўраб, гапга солди. Афтидан уларнинг бири тарих муаллими бўлса керак. Юқори синф ўқувчиларидан ҳам баъзилари суҳбатга қулоқ соларди.

— Менга бир нарса ёқмайди, — деди Жўрабек кўзойнаги тепасидан мўралаб, — шартта сўзлигим учун олдиндан узр сўрайман...

Марҳамат, марҳамат устоз, — деди ёш тарихчи йигит, — Сиз билан суҳбатлашишни жуда-жуда истаймиз...

— Бошқа халқлар тарихи каби бизнинг тарихимиз ҳам ғоятда бой ва жуда узоқ асрлардан бошланади. Уни қисиниб-қимтиниб, камбағал қилиб айтасизлар, ахир болаларимиз фахрланса арзигулик тарихимиз бор-ку! Эски Тошкент атрофидан қазиб олинган — тошга айланган дарахтнинг тарихи саксон минг йил... Мелоддан анча илгариёқ бу замин фарзанди Широқ чет эл босқинчилари йўлини тўсган. Бир минг бир юз йил илгари Фирдавсий «Бимолид Шоши камонро ба даст. Ба чарми гавазн андар овард шаст...» деб Тошкент ҳунармандларини улуғлаган. Беш юз йил аввал Улуғбек тузган жадвал ҳозирги замон коинот илмига асос солади ва у бир неча минутгина фарқ қилади. Икки минг йил илгари ҳам водийда пахта экилган. Шуларни кенгроқ, яхшилаб айтиш керак. Бельгиялик Гольберг деган олим эллик йил аввал йигирма доривор гиёҳни топиб ишлатгани учун Брюсселда унга катта ҳайкал қуришди. Лекин ғарбликлар «Ал-Қонун»да улар минг йил аввал айтилганини тилга олгулари келмайди. (Жўрабек, андак сукут қилди):

— Мен қизишиб, хато гапирмадимми?

— Асло. Жуда тўғри айтдингиз.

Жўрабек анча вақтгача суҳбатлашди. Кўнгли тинчимай орқасидан келган Сабоҳатхон ташқарида уни кутиб ўтирарди.

Кейинги кунлари Жўрабек тамоман овқатдан қолди. У кун бўйи атргул ҳидлаб ётарди. У ниҳоятда озиб, қуруқ суяк бўлиб қолди. У масалага яхши тушунарди... Лекин унинг юрагидаги армони — ўзига чирмашиб ётган илонни ўлдириш. Бу унинг қўлидан келади, аммо кошкийди ҳамма илонларни ўлдира олса, қандай яхши бўларди! У деразадан қарайди, оличалари оппоқ гуллабди...

Илк баҳор кунларининг бирида жамалаксоч қизалоқ ҳар кунги одатидек бугун ҳам эшикни ботинкаси билан тепиб, ичкарига кирди. Лекин шу лаҳза онасининг танбеҳи ёдига тушди — у бобосини уйғотиб юбормаслик учун полда оёғининг учи билан юриб, бобоси тепасига борди. Ҳар доим юзига оқ рўмолчасини ёпиб ухлайдиган бобоси ёстиғига бир дона атргулни қўйиб, яна битта-битта босиб ҳовлига чиқиб кетди. Ҳали замон бобоси уйғонса ёстиғидан гулни олиб ҳидлайди; «оппоқ қизим, жамалак қизимдан ойнонай, дунёда энг чиройли қизим» дейди.

Лекин севикли бобо уйғонмади. Шу куни бутун шаҳар оёққа қалқди, кўчалар одамга тўлиб кетди. Одамлар дарёси устида келаётган кичкинагина қайиқчага ҳамма йўл берди... Шу тумонат ичида икки киши бир-бири билан гаплашиб келарди:

— Шамъдек, энг охиригача нур бериб, кулади...

— Қулади деб бўлмайди, у тўлқинларга бардош бера олган қуламас қоя! Унинг ўзи айтганидай, у бир илонни янчиб ўлдириб ўлди. Нияти ҳамма илонларни янчиш эди...

1964.

САМАРҚАНД ФЕРМАЛАРИДА

ПАЙАРИҚ. «Даҳбед» совхозида пахтачилик билан бир қаторда чорвачилик ҳам тез ривожланмоқда. Совхоз чорвадорлари гўшт сотиш йиллик планини аллақачонлар бажариб қўйган эдилар. Яқинда яна бир ғалабага эришилди. Давлатга 8.100 центнердан зиёдроқ сут топширилиб, бу соҳадаги план ҳам ошиғи билан адо этилди.

Совхоз чорвадорлари йил охиригача яна 750 центнер сут топшириш учун курашмоқдалар.

В. ТУРСУНОВ.

●

ҒАЛЛАОРОЛ. «Бахмал» бўрдоқичилик совхозида молларга тўйимли озуқалар берилиб турилганлиги туфайли, ҳар бир қорамолнинг вазни 280-300 килограммга етказилмоқда.

Бўрдоқичилар давлатга 1.200 тонна гўшт топшириш учун молларни яхши парвариш қиляптилар.

А. ЭРГАШЕВ.

●

Оҳунбобоев номли 9-наслчилик совхози областдаги пешқадам хўжаликлардан ҳисобланади. Совхоз бўйича давлатга 12.500 центнердан зиёдроқ сут топширилиб, йиллик план ошириб бажарилди. Йил охирига қадар яна 2.000 центнер сут сотишга сўз берган совхоз чорвадорлари сигирлар сутини кун сайин кўпайтирмоқдалар.

А. ТУРСУНОВ.

ЎРТАЧЎЛ ЎТОВЛАРИДА

Уртачўл! Косондан Қоровулбозор посёлкасигача чўзилиб кетган неча юз минг гектарлик бу азим чўлда қишин-ёзин ҳаёт қайнайди. Кўпгина чорвадор хўжаликлар билан бир қаторда Косон районидаги «Қорақум» давлат наслчилик заводи чорвадорлари ҳам шу чўлда қўй боқишади. Чўпонлар ўтовида мавж ураётган қайноқ ҳаётнинг ўзига хос гашти, мазмуни бор. Одамларини айтмайсизми! Улар бир-бирига дўст-иноқ, меҳрибон, дилкаш.

«СЖК»ДА ҲИКМАТ КЎП

Ҳасанбой ака бугун ҳам оқ халат кийиб, белини боғлаб олган. Бир қўлида кўк муқовали ён дафтарчаси-ю, бир қўлида авторучка. Дам у қўйнинг ёнига бориб қовурғасини ушлаб кўради, дам бунисининг тишларига тикилади.

— Бизга тўртинчи ферма зоотехниги керак эди, — деди ўсимликларни ҳимоя қилиш Қашқадарё область станциясидан келган вакил.

Бош чўпон Алиқул Иброҳимов гап қотди:

— Ҳу ана, ўша қўй оралаб юрган киши сиз сўраган Ҳасанбой Исломов бўладилар.

Ҳасанбой акага яқинлашдик.

— Қўйлар қишлайдиган кошарларни дизенфекция қилсак, — деди боғги вакил.

Ҳасанбой қўлини кўксига қўйиб «майли-я, лекин иккинчи марта дизенфекция қилишга зарурат борминкин», деб қўйди.

Сўнгра эшитсак, кошарлар аллақачонлар оқланиб, дизенфекция қилинган экан. Ферма ходимлари бу ишни зоотехник Ҳасанбой ака Исломов бошчилигида кўнгилдагидек бажаришибди.

Ферма зоотехниги қўйларни бирма-бир текширарди. Ундан сўрадик:

— Касал қўйларни санаяпсизми?

— Йўқ, ўртадан паст семизликда бўлган совлиқларни аниқляпмиз, — деди у, — ориқ бўлса ҳам «СЖК»га қўйган эдик, энди алоҳида боқмоқчимиз.

— Шундай қўйлар кўпми?

— Ферма бўйича 200 тача бор. Лекин озуқалар аралашмаси бериб боқиб, бир ойда семиртириб олмоқчимиз.

Сўнгра Ҳасанбой ака «СЖК»нинг хосияти тўғрисида гапириб берди:

— Қўйлар «СЖК» билан қочирилса, кўп эгиз беради. Масалан, Алиқул Иброҳимов, Пўлат Ганжиев, Қаюм Унгбоев, Ниёз Тонгматов каби илғор чўпонларимиз ҳар юз совлиқдан 150 тадан қўзи олишга аҳд қилишди.

СУВ ВА ҚАДР

— Қани Абдусамат, бизникига марҳамат!

— Бўтам, ҳеч бўлмаса бир пиёла чой ичиб кетинг-а...

Иккинчи ферма чўпон-чўлиқлари ва уларнинг оила аъзолари Абдусамат Бобониёзовни ҳурмат қилишади.

Кўпчиликнинг иззат-икромига сазовор бўлган Бобониёзов ким экан-а?

Буни билмоқчи бўлсангиз, Уртачўлга — «Қорақум» давлат наслчилик заводига боринг.

...Цистернасига «сув» деб ёзиб қўйилган машина йўлсиз чўл бўйлаб шамолдай учади. У завод марказидан фермагача бўлган 60 километрлик масофани 1,5 соат ичида босиб ўтиб, одамларга сув етказиб беради. Бу машина рулида сиз ҳамиша Абдусамат Бобониёзовни учратасиз. У тиниб-тинчимайди, тунлари ширин уйқусини тарк этиб, уйма-уй, ўтовма-ўтов юриб сув ташийди.

— Абдусаматни кўрсак, рўпарамиздан зилол сувли дарё оқиб ўтаётгандек туюлади, — дейишади ферма чорвадорлари. — Отасига раҳмат. Чўлда яшасак ҳам сувимиз сероб. Шундайларга жон садқа бўлсин!

Оддий бир шофер шаънига айтилаётган бу самимий гаплар Абдусаматнинг қадри ошаётганлигига гувоҳ эмасми?!

ГУЛСОРА

Бош чўпон Нормурод Орзиқулов тўсатдан бетоб бўлиб, ўнг биқинини ушлаганча ётиб олди. Нима қилиш керак?

— Тезлик билан Гулсорага одам юбориш лозим, — деди кекса чўпон Бойқул Авазов.

— Тўғри айтасиз, қани кетдик...

Орадан сал вақт ўтмай, завод ҳузуридаги касалхонанинг медицина ҳамшираси Гулсора Жумаева етиб келди. У беморни синчиклаб кузатиб бўлгач, ҳеч қиси йўқ, деди-да, Авазовнинг қулоғига шивирлади:

— Кўричак! Тезроқ Косон район касалхонасига олиб борайлик.

Машина чўл йўлидан боряпти. Гулсора эса беморнинг кўнглини кўтариб, хафа қилмасликка уринади, далда беради унга.

Машина касалхона биноси ёнида тўхтади. Ундан бемор билан Гулсора тушди. Нозиккина гавдали Гулсора чўпоннинг қўлтиғидан суяб, хирургия бўлимига бошлайди...

Бир оздан кейин Нормурод аканинг овози эшитилади:

— Гулсорани бир минутга чақириб қўйсангизлар.

Кўнглидай беғубор оппоқ халатини елкасига ташлаганича Гулсора кириб келади. Бемор «операция муваффақиятли ўтди», деб ўрнидан қўзғолмоқчи, ҳамширанинг қўлларини қисмоқчи, унга чуқур миннатдорчилик билдирмоқчи бўлади. Бироқ Гулсора чўпоннинг пешанасини ушлаб кўриб:

— Сал иситмангиз борга ўхшайди, қимирламанг, — дейди-да, устига чойшаб ёпиб, оёқ учида чиқиб кетади...

Гулсора — Уртачўл қизи. Сиз уни ҳар куни, ҳар сафар чўпонлар ўтовида, уларнинг оила аъзолари орасида учратасиз.

Самад ҚОДИРОВ.

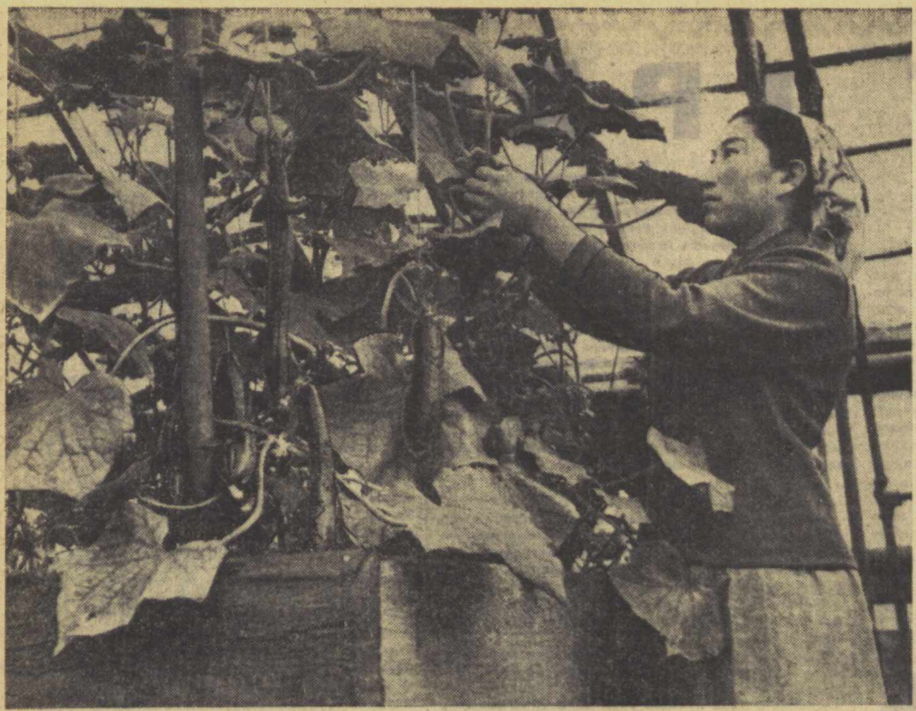

КАЛИНИН ишлаб чиқариш бошқармасидаги Ленин номли колхоз сабзавоткорлари тошкентликларга қиш мавсумида ҳам кўп миқдорда янги узилган бодринг, помидор, пиёз ва бошқа маҳсулотларни етказиб бермоқдалар. Суратда: комсомол аъзоси Санобар Ваққосова теплицада етиштирилган бодрингларни узмоқда.

Ҳ. Ҳайитмуҳамедов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

КАЛАМУШ

(МАСАЛ)

Тегирмонга буғдой тушди,
уйилди.
Каламушга бу ҳол ҳузур
туйилди:
«Пичоққинам мой устида, оҳ
мазза!..» —
Зимдан бир-бир теваракка
мўралаб,
Ташиди тоза.
Қарасаки бир пайт, уч-тўрт
мусича
Йўл юзига тўкилганини
термалаб —
Еяптилар ўзича!
Каламушнинг тепа туки бўлиб
тик,
Чийиллади: «Э-ҳей, ўғри!
Ушланглар!!!
Шилиб кет-те!! Бормисиз-ей,
халойиқ!!!
Э-ҳей, тезроқ орқасидан
чопингиз!!
Топингиз;
Топилганин лунж-лунжига
муштланглар!!»

Ямин ҚУРБОН.

Ҳажвий шеърлар

ОЛА ҚОЛ!

Фельетон

Сами АБДУҚАҲҲОР

«Шофер авлодидан тутинсанг
ўртоқ,
Билки, юкинг ерда қолмайди
мутлоқ», —
Деб нақл этганди менга бир киши.
Бошимда бор эди кўмир ташвиши.
Таниш шоферимнинг билмайман
уйин,
(Топаман-да зарур бўлгандан
кейин!)
Узоқ юриб топдим уйини излаб,
Илтимосим айтдим ялиниб, сизлаб.
Рози бўлди шофер, қулоқда
оғзим.
Ҳовлисини кўриб тўхтадим бир
зум:
Каттакон, кенг ҳовли омбор
мисоли,
Ҳар бало бор эди: шағал, қум,
шоли,
Бир бурчакда ўтин, бир ёнда
тахта,
Бир халтада тузу бир қучоқ
пахта.
Пойгакда уйилган бир тўп
кунжара,
Устида ётибди синиқ панжара...
Оқариб кўринар охак бурчакда,
Пишиқ ғишт тахланган тўрда,
сўкчакда.
Деворга тиралган олти жуфт
хари...
Барибир тугамас санасам бари!
Лекин, дўстлар қизиқ, нега чўги
кам?
Ҳайрон қолганимдан қисилди
елкам.
Айвон солса етмас ғишт билан
қуми,
Девор оқламоққа охаги шуми?
Пол қилса етмайди уч бўлак
тахта,
Кўрпага озмасми бир қучоқ пахта?
Икки ошга етар ўтиннинг бари,
Аммо, нега керак кунжара, хари?
Ёқа ушладиму бир сўз демадим,
Бунинг боисини сўраб билмадим.
Мамнун бўлдим шофер эзгу
ишидан,
Кўмир келди уйга — қўрқма
кишидан!
Бола-чақа хурсанд, хурсанд
бекамиз,
Беркитиб бу гапни энди нетамиз:
Юкини тушириб кетди шоферим,
Машинада қолди талай кўмирим!
Энди билдим, дўстлар, айтай
бафуржа,
Нима ташиб берса оларкан ўлжа!
Яқинда кўчада учратдим уни,
Ҳайдаб борар ахлат машинасини.
Завқ билан қичқирдим: — мана
энди ол,
Нима ортган бўлсанг ташиб
кета қол!!!

ОЛАМ ЯНГИЛИКЛАРИ

ҲИНДИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ СЪЕЗДИДА

БОМБАЙ, 14 декабрь. ТАСС мухбири **О. Плешов** хабар беради:

Ҳиндистон Коммунистик партияси VII съездининг бугун навбатдаги мажлиси Ҳиндистон Коммунистик партияси Миллий кенгаши секретари Г. Адхикарининг Ҳиндистон Коммунистик партияси программаси лойиҳаси тўғрисидаги қисқача ахбороти билан бошланди. Адхикари лойиҳанинг баъзи қоидаларини шарҳлаб берди ва шу билан бирга қуйидагиларни таъкидлади: Лойиҳа бундан бир неча ой муқаддам эълон қилинганидан кейин съезд олди партия конференцияларида унга кўп тузатишлар киритилди. Бу тузатишлар съездда қараб чиқилади.

Шундан кейин съезд делегатлари программа лойиҳасини муҳокама қилишга киришдилар. Турли штатларнинг вакиллари ўз нутқларида партиянинг янги программаси Ҳиндистон коммунистларига йўл кўрсатиб бериши, Ҳиндистоннинг социал ва сиёсий-иқтисодий тараққиёти учун олиб бораётган курашларида мамлакат меҳнаткашларининг компаси бўлиб хизмат қилиши керак, деб уқтириб ўтдилар.

Кечки мажлисда КПСС делегациясининг бошлиғи, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев ва Чехословакия Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси Васил Биляк съездда нутқ сўзладилар.

Ўртоқ Пономарев ўз нутқида съезднинг ишига муваффақият тилади ва Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг съезд делегатларига табрикномасини ўқиб берди. У совет коммунистлари номидан Ҳиндистон Компартиясининг раиси Ш. А. Дангега В. И. Лениннинг ганчдан ясалган бюстини ва Ильич портрети тикилган ҳамда «КПСС» сўзи ёзилган вимпелни совға қилиб топширди.

МЕҲНАТ ВА КАПИТАЛ

ГФР

Рурдаги кон ишчилари оммавий забастовка ўтказиш билан таҳдид қилганликлари натижасида кўмир концернларининг эгалари неча юз минглаб шахтёрларнинг иш ҳақини ошириш тўғрисидаги талабларини бирмунча қондиришга мажбур бўлдилар. 1965 йил 1 январдан бошлаб иш ҳақи 7,5 процент оширилади. Рур кон ишчилари монополияларга қарши қаттиқ курашда ана шу муваффақиятга эришдилар. Монополиялар қимматчиликнинг доим авж олаётганлиги ва «кўмир саноатини рационаллаш» билан боғлиқ бўлган молиявий қийинчиликларни меҳнаткашларнинг зиммасига юклашга уринмоқдалар. «Кўмир саноатини рационаллаш» ишчиларнинг кўплаб ишдан бўшатилишига сабаб бўлади.

ЛИВАН

Ливандаги давлат мактаблари ўқитувчиларидан қарийб 8 минг кишининг забастовкаси давом этмоқда. Ўқитувчилар қимматчилик авж олганлиги сабабли иш ҳақининг оширилишини талаб қилмоқдалар. Иш ташловчилар ўз талаблари қондирилмагунча курашни давом эттиришга қатъий қарор берганликларини билдирдилар.

(ТАСС).

ЖАЗОИР: «ЖУДА КАТТА АҲАМИЯТГА ЭГА ВОҚЕА»

Бу ерда Миллий озодлик фронти Сиёсий бюросининг Жаҳон ёшлари ва студентларининг 1965 йил ёзида Жазоирда ўтказиладиган IX фестивалига тайёргарлик масалаларига бағишланган мажлиси бўлди.

Республика президенти Аҳмад бин Белла мажлисда гапириб, жаҳоннинг ҳамма мамлакатларидан ўн минглаб йигит ва қизлар иштирок қиладиган бу фестиваль жуда катта аҳамиятга эга бўлади, деди.

ВЬЕТНАМ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ: НОРОЗИЛИК БИЛДИРИЛДИ

Вьетнам Демократик Республикаси ташқи ишлар министрлиги вакили баёнот эълон қилиб, Лаосдаги АҚШ тарафдори бўлган гуруҳнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси сессиясида Вьетнам Демократик Республикасига қилган туҳматини рад этди.

Америка империалистлари ўзларининг жиноий планларини ва ҳаракатларини яширмоқ учун, дейилади баёнотда, Вьетнам Демократик Республикаси Лаос ишларига аралашмоқда, деган уйдирма гапни ўйлаб чиқардилар. Лаосдаги ҳозирги кескинликнинг ҳақиқий сабабларини яшириш мақсадида Вьетнам Демократик Республикасига мана шундай туҳмат қилинмоқда. Вьетнам Демократик Республикасининг ташқи ишлар министри туҳматдан иборат бу даъволарни қатъиян рад этади ва Америка ҳукумати Лаос ишларига аралашишни ва Жанубий Вьетнамдаги агрессив урушни дарҳол тўхтатсин, деб талаб қилади.

ПЛАНЕТАНИНГ ҲАММА ТОМОНИДАН

ТАСС мухбирларининг хабарлари

ЖАНУБИЙ КОРЕЯ: КУНИГА 2500 ТА ЖИНОЯТ

Шу йилнинг ўн ойи ичида Жанубий Кореяда 738 мингтадан кўпроқ ҳар хил жиноятлар қилинган. Демак, Жанубий Кореяда ҳар кун 2500 га яқин жиноят қилинмоқда.

ЭФИОПИЯ: АФРИКА ХАЛҚЛАРИНИНГ КУРАШИГА МАДАД

Африкада ҳали ҳам мустамлакалар асорати остида бўлган территориялардаги озодлик ҳаракатини қувватлаймиз, дейишди Замбия Республикасининг президенти Кеннет Каунда билан Эфиопия императори Хайле Селассие I ўзларининг қўшма ахборотларида. Ҳар иккала давлат бошлиқлари Жанубий Африкадаги ирқчилик режимига қарши чиқдилар.

АҚШ: СИР ОШКОР БЎЛДИ

Сайгоннинг 380 миля шарқи-шимолида якшанба куни йиқилиб тушган Америка транспорт самолёти тўғрисидаги янги тафсилотларни телеграф агентликлари эълон қилмоқдалар.

Ассошиэйтед Пресс агентлигининг хабарида айтилишича, самолёт экипажи одатдагидан икки ҳисса кўп эди, душман территорияси тепасида училгандагина самолёт экипажи мана шундай кўпайтирилади. Жанубий Вьетнам солдатларига ва америкалик «кенгашчиларга» кечаси сакраб тушиш учун махсус парашютлар бериб қўйилган эди. Маълумки, одатдаги учиш вақтида ҳеч кимга бундай парашют бериб қўйилмайди. Мана шуларнинг ҳаммаси бу самолёт Жанубий Вьетнам территориясидан ташқарида ҳаракат қилишга мўлжаллланганлигини кўрсатиб турибди.

ПАРИЖ: РАСКНИНГ САФАРИ

АҚШ давлат секретари Раск НАТО кенгашининг 15 декабрда очиладиган сессиясида қатнашмоқ учун бу ерга келди. Сессия очилгунча Раск Франция президенти де Голль билан учрашмоқчи.

ГВИНЕЯ: НЗЕРЕКОРДАГИ ЗАВОД ИШГА ТУШДИ

Нзерекор шаҳрида тахта тилиш заводи ишга тушди. Бу завод Гвинеянинг ўрмонзор районидаги биринчи энг катта саноат корхонасидир. Совет Иттифоқи ёрдами билан қурилган ва замонавий техника билан ускуналанган бу завод тропик ўрмонларда ўсадиган дарахтларнинг ҳар йил 50 минг куб метрга яқин қимматбаҳо ёғочларини тилиб, тахта қилиб беради.

Заводни ишга тушириш маросимида Гвинея Республикасининг президенти Секу Туре ҳозир бўлди.

ФАН ОЛАМИДА

120 ТИЛНИ БИЛАДИГАН ОДАМ

Бундан бир ярим йил муқаддам профессор Карло Тальявини Нью-Йоркда чақирилган тилшунослар конгрессида ҳаммани ҳайратда қолдирган эди. У ўшанда минбарга чиқиб, 50 тилда қисқача табрик нутқи сўзлаган эди.

Профессор Тальявини — филология фанлари доктори, фанлар академияларидан 50 тасининг аъзоси. У ўн икки ёшлигидаёқ етти тилни биларди. Тальявини филология илмини Болон университетида ўрганиб, ўн беш тилни билганлиги учун докторлик дипломи олди. У ўша вақтда йигирма икки ёшда эди. Шундан икки йил кейин бу киши Рим университетининг доценти даражасига кўтарилди ва тилшуносликка оид ишларини мунтазам давом эттираверди.

Доктор Тальявини ҳозир 120 тилни билади. У Европа тилларида ва уларнинг диалектларида бемалол гаплашаверади.

Қизиқ, бунчалик кўп тилни у қандай билиб ўрганиб олганкин?

— Бунда, — дейди Тальявини, — қобилиятнинг ўзи камлик қилади. Қунт билан мунтазам ишлаш керак. Менимча, аввал бошда икки-уч тилни ўрганиш энг қийини бўлса керак. Кейин иш осон кетади.

Профессор Тальявинининг айтишича, тилларни ўрганиш унинг одатига айланган. Олим ҳар йили уч-тўрт тилни ўрганади.

(«ФАН ВА ТУРМУШ» журналидан).

ГАЗЕТА ВА ЖУРНАЛЛАРНИНГ САҲИФАЛАРИДА

ҚИЗИҚАРЛИ ФАКТЛАР

● Ўрта Осиё суғориладиган деҳқончиликнинг энг қадимий районларидан бири. СССРдаги суғориладиган ерларнинг деярли ярмиси Ўрта Осиёда. Яқин келгусида Сирдарё ва Амударё сувлари билан Мирзачўлда 800-850 минг гектар, Ўзбекистоннинг ғарби-жанубида 1 миллион 200 минг гектар, Қорақум канали зонасида 600 минг гектар, Амударё этакларида 900 минг гектарга яқин ер суғориладиган бўлади. Янги суғориладиган ерлар қўшимча равишда яна 9,5 миллион тонна пахта етиштиришга имкон беради.

● Қуёш коинотга жуда кўп ва беҳисоб энергия тарқатиб туради. Қуёш энергиясининг олти миллиарддан бир қисмигина ер юзасига етиб келади. Лекин Қуёшдан етиб келган шу энергиянинг ўзи ҳам ниҳоят даражада кўп. Бу энергия ҳозир бутун инсоният истеъмол қилаётган энергия миқдоридан юз минг баравар ортиқлик қилади. Қуёш энергияси яна қанча вақтга етади? Ҳисобларга кўра Қуёш энергияси Ерни яқин юз миллиард йилгача тўла таъминлаб туради.

● Ғарбий Германиянинг Рур областида саноат шу қадар кўпки, саноат корхоналари бунчалик зич жойлашган район жаҳонда кам топилади. Қилинган ҳисобларга қараганда, Рурдаги ўн битта энг катта саноат марказларидан ҳар бирига ҳар йил корхоналардан чиққан 24 минг тонна тўзон ёғилар экан.

● Буюк олим Эйнштейн вазнсизлик шароитида шам ёниб туриши мумкинми, деган саволга ёнмайди, деб жавоб берган эди. Яқинда Швейцария физиги К. Клазиус Цюрихдаги лаборатория шароитида Эйнштейннинг шу тахмини қанчалик тўғри эканлигини текшириб кўрди. Шу нарса маълум бўлдики, вазнсизлик ҳолатида шамнинг алангаси ўчмасдан, балки ўз қиёфасини ўзгартирар экан: шам алангаси шар шаклида ёнар ва кўк тусга айланар экан, бу эса ёруғлик кучини камайтириб юборади.

● Японияда болалар ҳам ўнг қўл билан ҳам чап қўл билан ёзишга ўргатилади. Шу жиҳатдан Япония дунёда бирдан-бир мамлакатдир. (ТАСС).

АНГЛИЯДА СУВ ТОШҚИНИ

ЛОНДОН, 14 декабрь. (ТАСС). Сўнгги бир неча кун давомида ёққан жала Англиянинг кўпгина районларида кучли сув тошқинига сабаб бўлди. Бунчалик ёмон об-ҳаво Британия оролларида 35 йил мобайнида кўрилмаган эди. Сув тошқини натижасида алоқа линиялари шикастланди, йўллар бузилиб кетди. Аҳоли яшайдиган кўпгина пунктларни сув босди. 26 та графлик сув тошқинидан айниқса кўп зарар кўрди. Шимолий Уэлсдаги йўлларда сув қатлами деярли икки метрга етди. Ньютон (Монтгомери) шаҳри ҳаммадан кўп зарар кўрди. Шаҳардаги кўплаб магазинлар ва уйлар вайрон бўлди.

ҲУРМАТЛИ ГАЗЕТХОНЛАР!

Мўътабар газетхон! Коммунизмнинг ҳар бир нурафшон тонг отарида Сиз газетани қўлга оласиз, худди шу заҳоти қадрдон маслаҳатчингиз билан ҳамроҳ бўласиз, ўзингизни халқ ва партия билан сўзлашгандай ҳис қиласиз. Демак, газета сизники, халқники! Зотан унинг саҳифаларида босилаётган хабар, мақолалар, очерк, ҳикоялар, фельетон, лавҳалар ва бошқа материаллар халқ ижодиётининг чашмаси, бой тажрибасининг маҳсулидир.

«Совет Ўзбекистони» газета редакцияси коллективи матбуот традицияларига амал қилиб, ўзининг бутун фаолиятида сизларнинг маслаҳатларингизга, таклиф ва тавсияларингизга таяниб иш кўрмоқда. Редакциямиз ҳар куни республикамизнинг ҳамма жойларидан юзларча хат олиб турибди. Бу хатларнинг авторлари коммунизмнинг актив қурувчилари — оддий ишчилар, колхозчилар, механизаторлар, зиёлилар, пенсионерлар, Совет Армиясининг офицерлари, солдатлари ва бошқа касб эгаларидир. Улар ўз хатларида ҳаётий масалаларни илгари сурмоқдалар, янги-янги фикрларни, қимматли мулоҳазаларни билдирмоқдалар, илғор, прогрессив нарсаларнинг истиқболи тўғрисида қайғурмоқдалар, шу билан бирга жойларда юз берган камчиликларни, нуқсонларни рўй-рост очиб ташламоқдалар.

Редакциямиз ўз олдига қўйилган катта ва масъулиятли вазифаларни муваффақиятли ҳал этишда ҳамма вақт сизларнинг ёрдамингизга таянар экан, янги — 1965 йил бўсағасида газета коллективи ўз ишини янада самаралироқ олиб бориш учун сизларнинг истак ва мулоҳазаларингизни эшитишни ўз бурчи деб ҳисоблайди.

Аввало, газетамиз саҳифаларида босилаётган материаллар сизларда қандай таъсир қолдираётганлиги, бу материаллар ҳаётингизда, турмушингизда ва ишингизда муваффақиятлар қозониш учун нечоғли ёрдам бераётганлиги, мақола ва хабарларнинг мундарижаси, мазмуни, унда кўтарилган масалаларнинг актуаллиги ва реаллиги ҳақида ижобий ва танқидий мулоҳазаларингизни ёзиб юборишларингизни илтимос қиламиз. Шу билан бирга бундан кейин газетамизда қайси темаларда ва қандай масалалар юзасидан материаллар ёритиш зарурлиги ҳақида ҳам сизларнинг фикрларингизни эшитишга муштоқмиз.

Биз партия, совет, касаба союз, комсомол органлари ходимларидан, саноат ва қишлоқ хўжалик мутахассисларидан, ишлаб чиқариш новаторлари ва бошқа касб эгаларидан экономика ва маданиятни ривожлантириш перспективалари тўғрисида, саноат, қишлоқ хўжалигида, пахтачилик ва чорвачиликда тўпланган бой тажрибалар ҳақида кўпроқ мақолалар кутамиз.

Газетанинг жанговарлиги, таъсирчанлиги, унинг омма ўртасида обрў-эътибор топиши барча қаламкашлар билан бирга сизларнинг илк маслаҳат ва мулоҳазаларингизга ҳам боғлиқ. Биз буни яхши биламиз ва қадрлаймиз.

«Совет Ўзбекистони»нинг навбатдаги сони 18 декабрда чиқади.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

„Шоҳнома“нинг янги нашри

ЛЕНИНГРАД. (ТАСС мухбири). «Бадиий адабиёт» нашриёти китобхонларга яхши совға тайёрлаб қўйди. Ленинградда Фирдавсийнинг икки томли «Шоҳнома»си нашр этилди. Тожик, форс ва бошқа Шарқ халқларининг миллий ифтихори, X аср бадиий адабиётининг улуғ ёдгорлиги бўлган бу асарнинг ҳозирги маҳалгача фақат айрим қисмлари русчага таржима қилинган эди. Ҳозирги 40 минг сатрдан иборат нашр эса мана шу бутун дунёга машҳур эпопея ҳақида гўла-тўкис тасаввур беради.

Бу асарнинг танқидий солиштириб чиқилган текстини Владимир Державин ва Семён Липкинлар таржима қилганлар. Бу нашр жуда яхши безатилган (рассом Л. Фейнберг).

РЕКЛАМА * ЭЪЛОНЛАР * РЕКЛАМА * ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

16 ДЕКАБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — **Юлдузча** (тележурнал). 18.35 — **Телевизион янгиликлар**, 18.50 — **Ҳозирги актуал масалалар бўйича телеуниверситет**, 19.10 — **Болгар шоири Я Милев**, 19.30 — **Чорва қишловини намунали ўтказайлик** (қишлоқ хўжалик ходимлари учун). 19.45 — **СССР халқлари куйлари**.

20.20. — **Эшиттиришлар программаси**.

Рус тилида: 20.45 — **Авлод кишиларга хизмат қилади** (Тошкент телестудияси фильми). 20.50 — **Телевизион янгиликлар**, 21.05 — **Олег Поповнинг ҳовли туйи** (телефильм). 21.30 — **Реклама ва эълонлар**, 21.35 — **Яшил уй** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.10 — **Мактаб ўқувчиси календари**, 18.40 — **Совет шаҳарларини кўкаламзорлаштириш** (илмий-оммабоп фильм). 19.10 — **Тошкент янгиликлари**. 19.20 — П. Бажов. **Малахит кути** (телепостановка).

Ўзбек тилида: 20.15 — **Тошкент янгиликлари**, 20.30 — **Ўзбекистон композиторларининг хор билан айтиладиган қўшиқлари**.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 16/XII да **Номаълум киши**, 17/XII да **Сўнгги нусхалар**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 16/XII да **Ёшликда берган кўнгил**, 17/XII да **Зарафшон қизи**.

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА 16/XII кеч соат 7 яримда 9 абонемент бўйича коммунистик меҳнат бригадалари учун: **«Оммабоп музика»** деган темада **суҳбатли концерт**. Абонементлардан ташқари билетлар ҳам сотилмоқда.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Литва цирки артистларининг гастроллари** ва РСФСРда хизмат кўрсатган артист **Юрий Дуров гастролининг давоми**.

КИНО

Давлат жиноятчиси — «ВАТАН» «ИСКРА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА», «ВОСТОК», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун). СОБИР РАҲИМОВ номли (эрталаб соат 11, кундуз 3, кеч 6-45 минут ва 8 яримда). «ДРУЖБА» (1-залда тоқ соатларда). «СПУТНИК» (эрталаб 11; кундуз 3, кеч 7, 8 ва 10 да).

Тоғ қасоскорлари (1 ва 2-серия) — «МИР», «ДРУЖБА» (2-залда жуфт соатларда). «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (кундуз соат 12, 1, 4, 5 ва кеч 9 да).

Ёр-ёр (ўзбек тилида) — СОБИР РАҲИМОВ номли (эрталаб соат 9 ярим, кундуз 5 ва кеч 10 да), НАВОИЙ номли (кундуз 1 ва 5 да).

Жаноб 420 — «ЮЛДУЗ» (кундуз соат 5, кеч 7 ва 9 да). **Ер фарзанди** (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз соат 3 ва кеч 10 яримда).

Гражданлар!

Қариндош, дўст ва танишларингизни

ЯНГИ ЙИЛ БИЛАН ТАБРИКЛАШ УЧУН

махсус почта открыткалари ва конвертларидан фойдаланинг.

Табрик телеграммаларини барвақт беринг.

Алоқа бўлимларида 16 декабрдан 20 декабргача бўлган муддатда табрик телеграммалари ва фототелеграммалар имтиёзли тариф юзасидан (50 процент арзон ҳақ билан) қабул қилинади.

Топшириш куни кўрсатилган табрик телеграммалари фақат 27 декабргача қабул қилинади.

Байрам олди кунларида телеграфнинг иши кўпайганлиги сабабли, 27 декабрдан кейин берилган табрик телеграммаларининг ўз вақтида етказилиши таъминланмайди.

Табрик хатлари, открыткалар ва совғали посилкаларни авиапочта орқали юбориш яхшироқдир. Бу тақдирда ҳам, сўнгги байрам олди кунларига қолдирмаслик керак.

Табрик телеграммалари, хат, открытка ва совғали посилкалар барвақт берилса, алоқа ходимлари ҳам уларни ўз вақтида етказиш имконига эга бўлади.

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлиги.

АВТОТРАКТОР ХЎЖАЛИКЛАРИ БЎЛГАН КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАР, САНОАТ КОРХОНАЛАРИ ВА МУАССАСАЛАР ДИҚҚАТИГА!

ЎЗБЕКИСТОН КЎРЛАР ЖАМИЯТИНИНГ
Тошкентдаги
1-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОМБИНАТИ

«Москвич»дан ташқари ҳар хил марка автомашина ва тракторлар учун «ДАСФО-ЭФА-КП 2-1» ва «КП-2» маркали, яхши тозалайдиган

МОЙ ФИЛЬТАРЛАРИ,

шунингдек том ёпиш учун **МЕТАЛЛ ЧЕРЕПИЦА**

сотади

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Бобожонов кўчаси, 23-уй, телефон 4-21-62, 4-02-31.

ҚОРАБОЛТА СПИРТ ЗАВОДИ

ҳар қанча миқдорда, нарядсиз, вагонларга ортиб истеъмолчилар баллонида

УГЛЕКИСЛОТА
сотади

Мурожаат учун адрес: Қирғизистон ССР, Калининское қишлоғи, Қоработа станцияси.

ТОШКЕНТ РЕМОНТ-МЕХАНИКА ЗАВОДИ

диаметри 80 миллиметр ва ундан ошиқ бўлган ҳар қанча миқдорда

чўян болванкалар СОТАДИ

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Малобешагачская кўчаси, 91-уй, телефон 5-14-42, 5-19-23.

Каттабоғ кўчаси, Чақмоқ тупик, 3-уйда турувчи **Эркин Яминов**нинг Ленин учқуни кўчаси, 26-уйда турувчи Мунира Яминовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Чилонзор район халқ судида кўрилади.

Бешёғоч кўчаси, 16-уйда турувчи **Шариф Хатамов**нинг Пишпек кўчаси, 1-уйда турувчи Тўти Мирзаевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Чилонзор райони халқ судида кўрилади.

Чиғатой кўчаси, Ҳуррият проезд, 3-тупик, 31-уйда турувчи **Ҳожиназар Йўлдошев**нинг шу уйда турувчи Ҳавониса Нажмиддиновадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Калинин районидаги «Назарбек» совхозида турувчи **Зиёд Дадаев**нинг шу совхозда турувчи Омонгул Дадаева (Тоғаева)дан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область Калинин район халқ судида кўрилади.

БИЗНИНГ АДРЕСИМИЗ: «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, 26-УЙ.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 26545 Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323 Масъул секретарь — 34455 Масъул секретарь ўринбосарлари — 27283 Партия турмуши — 33469, 31226, Пропаганда — 27221. Саноат, қурилиш ва транспорт — 34780. Совет қурилиши — 33258. Қишлоқ хўжалик — 27604 Адабиёт ва санъат — 32036, 31226. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34451 Маҳаллий ахборот — 32347. Оммавий ишлар ва хатлар — 29005, 33553. Иллюстрация — 34524 Стенографистка — 27343. Эълонлар — 28142. Коммутатор — 30249, 30250, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255, 30256, 30257, 30258.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.
Р. 11439. ИНДЕКС — 64543. Н. Б. 290.